

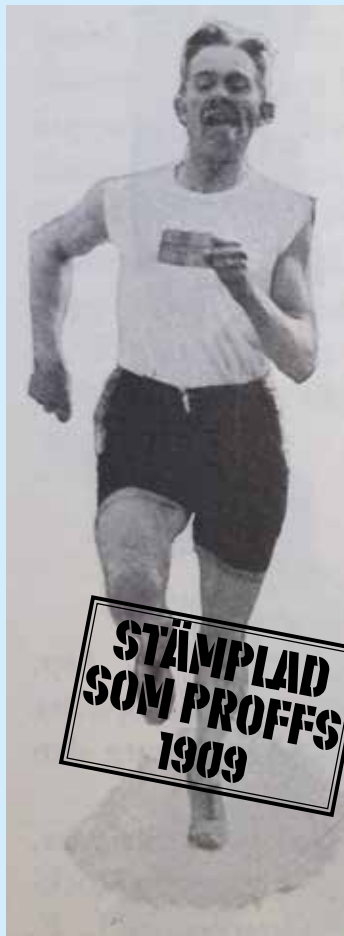

10 I TOPP av skidkungar

*Han
kom
med ...*

*... men
inte
han*

**STÄMPLAD
SOM PROFFS
1909**

**Evvy Palm om
sitt OS-äventyr**

**Sverige bäst
i St Moritz**

**Så skapades
SOK**

Ny chans att skriva OS-historia

Alla behöver något att se fram emot, annars blir livet tråkigt.

Så enkelt är det.

Lika enkelt, men kanske svårare att inse, är att vi även behöver utmaningar i livet för att trivas.

Så tänk vad bra ett vinter-OS i Sverige 2030 skulle vara: Något att se fram emot – fullt av utmaningar.

Sverige har nog aldrig legat så bra till att få vinterspelen som nu när IOK indikerar att de överdådiga OS-arrangemangens tid är över. Men även en svensk snikmodell, det vill säga ett utspritt OS där befintliga arenor används, skulle ställa väldiga krav på organisation och finansiering. Så det är lätt att hitta argument mot ett svenskt vinter-OS: Bara säkerhetsbevakningen skulle kosta multum – för att inte tala om kommunikationslösningarna. Och intervjudret – vem kan garantera det?

Motstånd redan 1912

Redan inför Stockholms-OS 1912 restes motstånd mot att använda det allmännas resurser till idrottsarenor, det vore vettigare att bygga bostäder. Någon statlig garanti för finansieringen för spelen erbjöds inte, utan huvudansvaret las på Centralföreningen för Idrottens främjande. Sol-skensolympiaden i Stockholm blev en organisatorisk och publik succé. Trots att budgeten sprack gång på gång sedan Stockholm fått spelen, räddades finanserna av ett av staten godkänt idrottslotteri, samtidigt som biljettförsäljningen blev en succé.

Problem är till för att lösas och ett vinter OS i Sverige 2030, skulle ta fram

det bästa av landets förmåga. Ett så stort, gemensamt mål med tydlig deadline kräver samarbete och öppen dialog på många plan. Ett lagarbete som skulle stärka vi-känslan i hela nationen. Här finns chans att medverka till OS-historia! Intressant är, att i samma veva som IOK uppmuntrar Sverige att söka vinter-OS 2030, sker det stora förändringar i Idrottssverige. Sveriges Olympiska Kommitté och Riksidrottsförbundet får nya ordföranden i vår. Något som kan få betydelse för hur opinionen för ett OS i Sverige utvecklas.

Även SOF söker ny ordförande. Tipsa gärna den nyutsedda valberedningen om du har förslag på någon lämplig kandidat. Oavsett – känn dig varmt välkommen till årsmötet 17 april.

Rakryggat avståndstagande saknas

Till sist: Minns hur konsekvent idrottens bojkott av Sydafrika och apartheidregimen var på sin tid. Sydafrika var avstängt från OS-deltagande mellan 1964–1988. Ett rakryggat avståndstagande mot ett system som var lika omänskligt som Putins oprovocerade anfallskrig mot Ukraina. Acceptabla alternativ till ett totalt avståndstagande saknas. Något IOK borde inse, trots att man vädrat tankar om att låta ryssar delta under neutral flagg i kommande OS, Paris 2024.

Sten Feldreich
REDAKTÖR

Bulletinen – Olympiahistoriska Vänner

Organ för Sveriges
Olympiahistoriska
Förening.

Bildad 3 mars 1986.

Nr 1 2023

135 från start

Redaktör/ansvarig
utgivare:

Sten Feldreich
sten.feldreich@
gmail.com

Layout: Tina Danielsson
Ord & form

Tryck: KPH Uppsala
Nästa nummer utkommer
i slutet av december.
Välkomna med bidrag
senast 1 december.

Detta nummer innehåller

2	Ny chans att skriva OS-historia
<i>Sten Feldreich</i>	36	Blågula kämpar hyllades även av norrmännen
<i>Göran Löwgren</i>
4	Jösses vilka skidgiganter vi hade då!
<i>Stellan Kvärre</i>	38	Militärpatrull – tidig skidskyttevariant
<i>Göran Löwgren</i>
12	Många kronprinsar – men på tronen dominerar två
<i>Thord Eric Nilsson</i>	40	Eländigt OS – lyckat slut
<i>Stellan Kvärre</i>
22	Första stora löparstjärnan diskad
<i>Ake Sintring</i>	42	Allt inte nattsvart i Nagano, men krav på förnyelse
<i>Göran Löwgren</i>
27	Stormig debatt när SOK blev till
<i>Göran Löwgren</i>	44	Den Olympiska familjen
28	Mitt olympiska äventyr började och slutade i kaos
<i>Evy Palm</i>	54	Tre frågor till Peter Reinebo
<i>Sten Feldreich</i>
32	St Moritz – olympisk nystart med förhinder
<i>Göran Löwgren</i>	55	SOF:s föreningssida Ny valberedning och nya hedersmedlemmar
34	Sverige bästa nation – för enda gången
<i>Göran Löwgren</i>	56	Årsmöteshandlingar
		64	Inbjudan till årsmöte

Olympiahistoriska Vänner

Bulletinen är en del av projektet OLYMPIAHISTORISKA VÄNNER. Ett samarbete mellan Sveriges Olympiska Kommitté, Sveriges Olympiahistoriska förening och SCIF. Målsättningen är att på olika plan främja intresset för olympisk historia.

SVERIGES
OLYMPIAHISTORISKA
FÖRENING

Föreningens ändamål att bedriva olympiahistorisk verksamhet.

REPRESENTANTER
FÖR OHV
Anders Engström
tel: 070-775 1336
anders.engstrom46@gmail.com
Sten Feldreich
tel: 070-763 1053
sten.feldreich@gmail.com

SVERIGES
OLYMPISKA
KOMMITTÉ

SOK är högsta beslutande organ för olympiska spelen i landet och ansvarar för det svenska deltagandet i OS.

LEDNING
Tf ordförande
Anders Larsson
Verksamhetsansvarig
Peter Reinebo

SÄLLSKAPET
SVENSKA
OLYMPIER

Är ett sällskap inrättat av SOK med syfte att vara ett nätverk för alla idrottare som tävlat för Sverige i ett olympiskt spel. "En gång olympier – alltid olympier".

KONTAKTGRUPP
Gunnar Larsson
Pernilla Wiberg
Jonas Bergqvist
Caroline Jönsson

SVERIGES CENTRAL-
FÖRENING FÖR
IDROTTENS
FRÄMJANDE

SCIF arbetar med att främja idrotten, bland annat genom stipendier och genom att på olika sätt redovisa idrottens historia, till exempel i årsskriften Blå Boken.

Ordförande:
Raine Söderberg
Kontaktperson:
Helena Olsson

De var två skidkungar som inte bara tävlade om att vara bäst i världen. De inte bara utmanade varandra, de utmanade också skidsportens regelverk. Garvade skidreportern Stellan Kvärre och Torgny Mogren blickar tillbaka på den storhetstid, då Gunde Svan och Thomas Wassberg var kungar i spåret – och Mogren själv var kronprins.

SKID-
KUNGAR
FRÅN
FÖRR
Del 2

Jösses, vilka skidgiganter vi hade då!

- Tänkte Gunde verkligen tävla med den långa staven?
- Därför ändrade sig Wassberg och tog emot Bragdmedaljen – till sist?
- Orden som stoppade Gunde från comeback!
- Därför fick Wassberg fördelen av att starta efter Gunde
- Hur mycket kompisar är Gunde och Wassberg?
- Vem av dem var egentligen bäst?

Ni minns kanske när Gunde kom med en lång stav dagen före VM-tremilen i Seefeld 1985 eller när Thomas Wassberg i Holmenkollen satte tejp under skidorna i en förbudszon där man inte fick skejta. Ett debattinlägg som så småningom ledde fram att vi fick två stilar. Skate och klassiskt.

I det fallet var de så lika. Thomas Wassberg och Gunde Svan. De ville testa och se hur man kunde utveckla skidsporten.

PÅ FEMMILEN VID OS i Sarajevo 1984 utspejade sig en av de mest spektakulära dueller

Stellan Kvärre.

Torgny Mogren.

som skådats mellan två svenska skidåkare. Thomas Wassberg startade fem minuter efter Gunde Svan och vann med en marginal av 4,9 sekunder. Det var inte direkt nå-

Konkurrenter och kompisar. Mest konkurrenter, kanske.

Foto: Bildbyrå

Överst på OS-pallen.

TT Nyhetsbyrå

Överst på OS-pallen.

TT Nyhetsbyrå

got tjo och tjim vid målområdet. Trots dubbelsegern. Gunde var rasande.

–Två tjurskallar, skrattar Torgny Mogren som tävlade med de båda och gjorde det bra.

Vem hade största talangen?

–Båda hade givetvis stor talang. Tekniskt sett var Gunde ett strå vassare. Han hade större motor. Wassberg hade inte den tekniken, han flöt inte fram som Gunde utan fick slita mera.

Men att Gunde var perfektionisten och Wassberg bohemen vill inte Mogren skriva under på.

–Thomas Wassberg var minst lika noggrann när det gällde materialet. Jag vet, eftersom vi var klubbkamrater i Åsarna och åkte i landslaget.

UPPFATTNINGEN VAR ATT Thomas Wassberg var mera folkets man än Gunde Svan. Det var lättare att identifiera sig med den skäggige värmlänningen än perfektionisten från Dalarna. Wassberg som morrade till då och då och lät som Sixten Jernberg. Sådana skidåkare ville svenska folket ha.

Folk som tyckte att det blev för mycket kommersialisering kring Svan, men det

berodde på en offensiv från skid- och valla-fabrikanter att synas och lyckas.

Thomas Wassberg är sex år äldre än Gunde Svan. Han var redan etablerad som olympisk mästare (minns hundradelsduellen med Juha Mieto 1980 och VM-guldet på VM-femmilen 1982).

Men Gunde Svan vann ändå ett stort gillandet genom alla titlar. Man kunde alltid lita på honom.

Det känns ironiskt att ifrågasätta Gunde som folkets man med tanke på alla sjuhundra tusen inslag i tv-programmet Fångarna på Fortet som Gunde leder. Plus andra program. Han säger själv att ungdomar idag knappt vet om att han varit en stor skidåkare utan tror att han bara är en glad lekfarbror.

Och vem kunde ana att de här giganterna skulle ställa upp i Let's dance. Även här fanns Gundes vilja att nå längre än Wassberg ...

PÅ TORGN Y MOGRENS bröllop blev jag mäktigt imponerad av Gunde. Medan vi andra tråkmånsar efter middagen satt och diskuterade gamla prislistor för Gunde runt på dansgolvet, bjöd upp alla tjejer och för från vägg till vägg i olika taktarter. När jag efter midnatt kröp till kojs hörde jag en bil brumma iväg. Det var Gunde på väg till en tävling i Strängnäs i rallycross. Ja, ni kan ju gissa vem som vann ...

Var Thomas Wassberg och Gunde Svan goda vänner?

–Ja, det tycker jag, säger Torgny Mogren. De hade stor respekt för varandra. Och de gynnades båda av att vara varandras utmanare. Men när de stod på startlinjen fanns förstås den stora rivaliteten. Sedan var det ju så att Wassberg kunde gå ut och ta en pilsner ihop med oss och även journalister under världscupsresorna. Men det låg inte för

Gunde. När han var med hade han lika roligt (utan pilsner) som vi andra.

Visst gick snacket att Gunde var för perfekt. Han tog tid hur länge han duschade, hur han gjorde stavarna lite lättare. Han hade en egen serviceman (österrikaren Ferry Grill), han hade ofta med egen kost hemifrån.

Hur såg ni konkurrenter på det?

–Visst kunde det komma kommentarer. Men nu vet vi att Gunde var före sin tid. Han visste vad som krävdes. Idag har alla toppåkare sin egen serviceman.

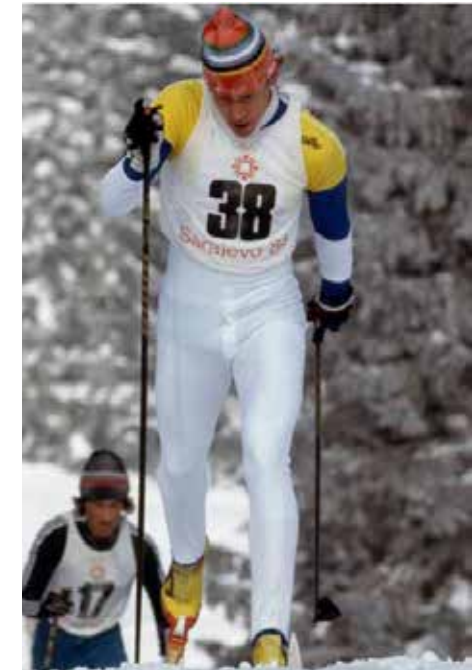
GUNDE GICK IN FÖR varje tävling. Det gjorde inte alltid Wassberg.

–Nej, ibland gick det att besegra honom, men då var han inte på rätta humöret. Sedan i tävlingen därpå kunde han besegra mig.

Enda gången det hettade till mellan Gunde Svan och Thomas Wassberg var efter OS-femmilen i Sarajevo 1984, då Wassberg startade efter Gunde och vann OS-guldet med en marginal på 4,9 sekunder. En av svensk längdskidsports största klassiker. En giganternas kamp som vi alltid kommer att minnas.

–Jag satt i vallaboden när Gunde kom in efter loppet och var alldeles förstörd och ”grinade”, berättar Torgny. Han tyckte att han blivit orättvist behandlad. Han som tidigare i veckan tagit brons på tremilen och guld på 15 kilometer och kört slutsträckan i stafetten som gav guld. Borde inte han få starta efter Wassberg på femmilen! Efter en stund lugnade Gunde ned sig. Han insåg att det inte fanns någon anledning att vara så förtvivlad med tanke på allt han vunnit tidigare under OS-veckan.

–Ingen frågade varför jag reagerade som jag gjorde, berättade Gunde senare.

MERITER

Lars Thomas Wassberg
Född: 27 mars 1956
Klubb: Åsarna IK

OS-guld: 4
1980: 15 km
1984: 50 km, 4x10 km
1988: 4x10 km

Övriga OS-medaljer: 0

VM-guld: 3
1982: 50 km
1987: 30 km, 4x10 km

VM-silver: 3
1985: 15 km
1987: 15 km, 50 km

VM-brons: 1
1985: 4x10 km

Bragdmedaljör: 1980

Anders Gunde Svan
Född: 12 januari 1982
Klubb: Dala-Järna IK

OS-guld: 4
1984: 15 km, 4x10 km
1988: 50 km, 4x10 km

Övriga OS-medaljer: 2
1984: Silver 50 km, Brons: 30 km.

VM-guld: 7
1985: 50 km, 30 km.
1987: 4x10 km
1989: 15 km, 50 km, 4x10 km.
1991: 30 km

VM-silver: 3
1991: 15 km, 50 km, 4x10 km
VM-brons: 1
1985: 4x10 km

Bragdmedaljör: 1984.

För de flesta svenskar är Gunde Svand mer känd som profil i tv än som suverän skidåkare. Det började med succé som programledare i "Fångarna på fortet". Sedan har det bara fortsatt. Oftast i programledarrollen men ibland också som tävlande – som i "Let's dance".

Det är ingen som förlorar en hård femmil med ett leende, och min frustration handlade mest om att jag var så nära ett OS-guld.

Thomas Wassberg kom fram till Gunde efter OS-femmilen och sa på sitt kärnfulla sätt: Grattis till medalj på alla distanserna, grabbjävel! Och han sa också: Pojkbjäveln höll på att köra livet ur mig!

Vi behöver knappt tillägga att det var av respekt som Thomas yttrade sig så här.

”Å så kör nu utav bara helvete!”

Prins Bertil till Wassberg

VID PRESSTRÄFFEN da-

gen innan femmilen smög Prins Bertil fram till Wassberg, lade sin hand på hans axel och sa: ”Å så kör nu utav bara helvete” (enligt kunnige Åke Stolt på Sydsvenskan).

Så Thomas Wassberg blev kunglig hovleverantör.

Ilskan från Gunde var förstås inte riktad mot Wassberg utan mot förbundskaptenern Åke Jönsson. Men varför hade Jönsson då valt Wassberg att starta sist av svenskarna?

Jo, en anledning var att Wassberg hade mer femmilrutin. Bland annat hade han vunnit VM på distansen två år tidigare. I ett OS-test över fem mil (i Borlänge) hade en hårt satsande Gunde mer eller mindre gått

in i väggen och slutat sexa. Wassberg var där fyra och Anders Larsson vann.

Åke Jönsson lät Wassberg vila på 15 kilometer i Sarajevo med tanke på det kraftprov

Thomas Wassberg har inte nått upp i Gunde-klass i underhållningsbranschen. Men han är ändå med matchen. Wassberg har seglat över Atlanten, levt spartanskt öliv och också tävlat i "Let's dance". Och mycket mer än så.

som väntade.

DET VAR HETSIGT innan presskonferensen efter femmilen. Det fanns i botten ett gammalt groll från VM 1982 mellan Åke Jönsson och Gunde Svand, då Gunde inte ville åka stafetten. Jag vill minnas att Jönsson och Gunde hade ett snack innan presskonferensen om att allt skulle se lugnt ut inför medierna.

Jag har frågat Gunde en gång om förhållandet till Wassberg.

–Vi var aldrig osams, men vi var bittra fiender i spåret. Det är möjligt att jag tappade litet av min motivation när Thomas lade av efter OS 1988. För det var Thomas jag ville besegra.

När Gunde gifte sig med sin Marie fanns

Thomas Wassberg bland hedergästerna. Han gav familjen Svand ett körsbärsträd i bröllopsgåva.

GUNDE SVAND LADE AV efter VM 1991. Det fick räcka, men...

–Jag var med som kommentator vid OS året efter. Det var jobbigt att stå vid sidan av spåret. Jag tyckte att norrmännen fick sina medaljer för lätt, de blev inte utmanade på riktigt. Det var som att dela ut reklamblad, så enkelt var det för norrmännen att få sina segrar. Jag hade efter säsongen 1991 minskat träningen med 60 procent ändå åkte jag snabbare än någonsin på träningspassen hemma i Dala-Järna. Förklaringen var att jag var utvilad. Kroppen hade återhämtat sig. Jag borde ha vilat of-

tare under min karriär. Nej, jag ångrar inte att jag lade av efter 1991.

Men var du inte lockad av VM på hemmaplan i Falun 1993?

– Tankarna fanns. Men jag visste också vad som skulle krävas. Då sa min service-man Ferry Grill: Vad har du på att vinna på att vara med i Falun. Du har ju vunnit allt. Men vad har du att förlora?

– Jag bestämde mig. Det blir ingen comeback.

HUR VAR DET då med Gundes berömda långa stav?

– Vi visste att något var på gång, berättar Mogren. Det hade han antytt. Vi hade valbodarna uppe på en höjd. Plötsligt tog Gunde fram den långa staven och satte en jåkla fart ned mot stadion där konkurrenterna laddade för tremilen.

Det sägs att konkurrenterna såg ut som fiollådor. Inte minst ryssarna, som tränat på annat håll, undrade om fler än Gunde skulle använda en sådan här stav.

Det kunde ta månadsvis, ja åra-
vis, att ändra regler i Internationella Skidförbundet men nu kom ett förbud med snabba ryck. Dagen därpå till femmilstarten var den långa staven förbjuden. Innan fanns igen regel hur lång en stav fick vara.

Jag har frågat Gunde om han hade använt staven om det inte blivit förbud?

– Nej, inte i ett VM, det hade inte ansetts ärligt mot konkurrenterna. Men i ett världscuplopp kanske. Idén till staven hade jag fått när jag paddlade i forsen hemma. Staven hade jag gjort själv, med en rejäl truga och ett handtag som såg riktigt ut. Och jag för-

Klurig.

stod att det här skulle uppmärksammas i medierna.

Nej, staven var inte aktuell i VM. Den hade kommit till bäst användning i skate. Där kunde den 2,10 meter långa staven bli effektiv i varje bntag och armtag. Och Gunde ville knäppa regelkommittén på näsan.

Hade inte staven förbudits kunde det ha skapats en ny stil.

I WASSBERGS FALL handlade det i Holmenkollen om en förbundszon där man inte fick åka skate. Men hur kom man då effektivt uppför?

Jo, Wassberg tog av skidorna satte tejp under med valla på och det fungerade. Efter backen rev han av tejp.

Thomas Wassberg lade alltså av efter

”Vad har du att vinna, Gunde?!”

Ferry Grill om planerna på en comeback.

OS i Calgary 1988. Ett familjebeslut om jag förstått saken rätt.

Synd att han inte gjorde ytterligare ett VM.

Hur var det då med den här bragdmedaljen från OS 1980 som han inte ville ta emot? Han gjorde det först när lagkompisen i Åsarna Johan Olsson fick medaljen för sitt fantastiska VM-guld på femmilen 2013. Var trött på alla som tjtade sa Wassberg.

Men vad var anledningen till beslutet att inte ta emot medaljen 1980? Officiellt var det en protest mot att inte Sven-Åke Lundbäck fick den för sitt VM-guld 1978 (i stället fick Björn Borg och Ingemar Stenmark för andra gången).

Men till mig sa Wassberg så här:

– Om jag förlorat med en hundradel mot Mieto, vem hade varit intresserad av att ge mig Bragdguldet då? Det fanns andra som borde fått utmärkelsen. Inte minst handikappade idrottare som gör otroliga prestationer.

”Då hade jag vunnit femmilen

Torgny Mogren fick sämsta tänkbara uppladdning då Gunde vann.

DET ÄR LÄTT att glömma bort ”kronprinsen” Torgny Mogren bakom giganterna. Han var gamängen i gänget, kompis med alla, men som Gunde Svan sa: Torgny var för snäll, hade han varit mera egoistisk som vi var, ja hälften så snäll, så hade han erövat betydligt fler OS – och VM-medaljer.

Torgny Mogren kunde blivit den förste i historien med tre femmilsguld i följd i VM. Han besegrade Gunde vid VM 1991 i Val

Påhittig.

di Fiemme, han vann femmilen vid VM i Falun där det mest gått åt skogen för de svenske.

Men han kunde också ha vunnit femmilen vid VM i Lahtis 1989. Gunde Svan var i ledning och var nära att ”köra in i vägen” och kom utmattad i mål. Tvåan Torgny hade fått sämsta tänkbara uppladdning. Efter att han avgjort stafetten två dar tidigare fick han order att åka till dopinglaboratoriet i Helsingfors. Misstänkt doping visade sig vara ett misstag. Bilresa tillbaka till Lahtis, dåligt med mat och så upp morgonen efter för en tuff femmil.

– Ja, jag tror att jag hade vunnit femmilen om jag fått ladda i lugn och ro i VM-staden, säger Torgny Mogren idag.

Jösses, vilka skidåkare vi hade på 1980-talet och början på 90-talet: Thomas Wassberg, Gunde Svan och Torgny Mogren!

Nej då, jag glömmet inte Billan Westin.

STELLAN KVÄRRE

Som mångårig sportchef på Östersunds-Posten har tidigare Bullentinenredaktören Thord Eric Nilsson bevakat längdskidåkning under sex decennier. Ingen kan därför vara mer lämplig att ta ett helhetsgrepp över de svenska skidkungarna efter den enastående Sixten Jernberg. Thord Eric blickar tillbaka, minns och värderar. Avslutningsvis gör han en ranking över de senaste sextio årens främsta manliga skidfantomer.

60
ÅR MED
SKID-
KUNGAR

Många kronprinsar – men på tronen dominerar två

Jag har bevakat svensk skidsport i snart sex decennier. Jag började skriva om skidor när Sixten Jernberg slutade tävla efter OS 1964. Men det hade förstås inget samband.

Under den tiden har jag kunnat följa en rad svenskar som periodvis varit svenska skidkungar eller åtminstone nått kronprinsstadiet. Inga har dock varit så dominerande som Thomas Wassberg och Gunde Svan. Kanske var de störst på var sitt sätt. Gunde vann mest men Thomas mest spektakulärt.

Bortsett från stafetterna stod de bara en enda gång på en VM- eller OS-pall samtidigt. Det var efter den speciella femmilen i Sarajevo, som Stellan Kvärre berättar om på annan plats. Duon har många gånger understrukt vad konkurrensen dem emellan betydde. I den fanns också klubbstriden mellan Åsarne IK och Dala Järna IK.

Men låt oss ta allt i kronologisk ordning.

Assar avstod sista striden

När Sixten Jernberg slutade fanns visserligen Assar Rönnlund kvar, men i internationella mästerskap hade Assar passerat sitt bäst före datum. Samtidigt kom Norge breddmässigt kraftigare än kanske någonsin, dock utan att nå upp till nuvarande nivåer.

Assars sista strid blev aldrig av då han avstod VM-femmilen 1970 till förmån för Janne Halvarsson, som var bäste svensk i alla lopp bakom världsmästaren på 15 km Lars-Göran Åslund, Åsarne IK.

Halvarsson var östersundsgrabb som tävlade både för Föllinge IK och Hamnerdals IF. Han vann för-OS 1967, men fick i OS 1968 nöja sig med stafettsilver bakom Norge. Det loppet gav Assar Rönnlund hans sista internationella medalj. Talangerne Åslund och Halvarsson kom aldrig upp på sina rätta nivåer. Åslund blev inte ens svensk mästare trots många pallplatser.

Thord Eric Nilsson.

Två "kronprinsar" spänstränar. Året är 1969. Lars-Göran Åslund (t.v.) vann ett sensationellt VM-guld, men Janne Halvarsson har en bredare meritlista.
Foto: Hallings Foto

Det sistnämnda berodde nog på att två andra stora svenskar dök upp, Sven-Åke Lundbäck från Siknäs nära Kalix och Luleåklubben Bergnäsets AIK samt Thomas Magnuson, Motalagrabb som hamnade hos ”Dalle”Johansson i Delsbo.

Lundbäck och bragdguldet

När Sven-Åke Lundbäck för oss svenskar vann ett nattligt OS-guld på 15 km i Sapporo var det många som vaknade upp till en sensation. I stafettlaget ingick då även unge Thomas Magnuson, som inte var mogen för individuella placeringar.

Thomas Magnusons stora genombrott kom vid VM i Falun 1974. I blötföret på tremilen passade hans nya plastskidor bra och gav guld. Det blev även brons på femmilen efter östtysken Gerhard Grimmer och tjecken Stanislav Henych.

Just plastskidorna och fastsättande av bindningen blev Sveriges öde i stafetten, där startmannen och Morasonen Hans Erik Larssons bindningar lossnade på bägge skidorna. Med två skidbyten blev Sverige diskvalificerat.

Thomas och Sven-Åke var stora favoriter vid OS i Seefeld 1976, men dagarna före OS avled Thomas pappa och storfavoriten lämnade Seefeld. Lundbäck kom inte upp i sin rätta nivå. Det spekulerades om det berodde på favorittrycket.

–Man kan kanske säga att Thomas tog med sig min form också, skojar Sven-Åke då vi talar med honom nästan ett halvsekel senare.

–Men mest berodde missen nog på att vi tränat för tungt i Davos, där vi kanske heller inte åt den rätta maten, säger Sven-Åke

OS-debut som junior

Men just vid OS 1976 märktes en annan

svensk som skulle låta tala om sig. Junioren Thomas Wassberg – utan skägg – var 15:e och näst bäste svensk på 15 km och fick åka i stafetten där Sverige blev fyra, sedan två av favoritlagen haft avgörande incidenter. Benny Södergrens överraskande brons var en av få svenska medaljer i hela OS. Benny kom från Hällbybrunn i närheten av Eskilstuna, men tävlade för Edsbyn.

Wassberg kom från värmländska Lennartsfors och tävlade för Årjängs SK innan det under studietiden på det nya skidgymnasiet i Järpen blev Åsarna IK karriären ut.

Wassberg vann den inofficiella världscupen 1977 och även för-VM på femmilen. 1978 skulle bli hans stora år, men en bilolycka i Orsa grusade de planerna. När kompisarna kämpade i Lahtis gick Thomas med gips.

Namnen Magnusson blev berömd för sitt avgörande i stafetten. Det blev även hans tack och farväl på den korta och stympade karriären. Benhinnorna sa stopp och ”Magnus” slutade trots att han bara fyllt 28.

Sven-Åke Lundbäck lyckades bra även vid sidan om femmilen och blev sexa i de andra två loppen och ingick i stafettens guldlag. Laggärtill seger i den inofficiella världscupen.

Många ansåg att han skulle ha fått bragdguldet. Men juryn valde att ge Ingemar Stenmark och Björn Borg guldet för andra gången. Ett beslut som fick Wassberg att tacka nej till samma guld när juryn ville belöna honom för hundradelstriumfen mot Juha Mieto i OS 1980.

Wassberg stod fast vid det beslutet i 33 år innan han tog emot medaljen samma dag som klubbkamraten Johan Olsson i Åsarna utsågs till bragdmedaljör 2013.

Ett härligt gäng från 1976. Två tunga skidkungar längst till vänster och en blivande ännu utan skägg. Bakre raden fr.v.: Thomas Magnuson, Jarl Svensson, Matti Kuoski, Lennart Larsson (tränare), Thomas Wassberg, Tommy Limby. Knästående fr.v.: Sven-Åke Lundbäck, Benny Södergren, Christer Johansson.

Starkaste decenniet

Wassbergs seger i Lake Placid var upptakten till Sveriges i modern tid starkaste decennium.

Under året 1984–1991 räknades det som en miss om Sverige inte vann stafetten. I stallet fanns utöver Thomas Wassberg, Gunde Svan, Domnarvets Thomas Eriksson, Åsarnas Torgny Mogren och Janne Ottosson, Erik Östlund och Bergnäsets Christer Majbäck. Benny Kohlberg, Arvika (1984) och Lars Håland, stockholmare i Dala Järnas dräkt (1989) ingick också i var sitt guldlag.

Liksom Thomas Wassberg 1976 var både Janne Ottosson (OS 1980) och Gunde Svan (VM 1982) juniorer då de kom med i OS- eller VM-truppen. Ottosson fick inte starta i Lake Placid, men Gunde åkte 15 km vid VM i Oslo, men nekade att starta i stafetten, som blev en svensk miss. Slutmannen Benny Kohlberg stannade på Gratschauen för att se när Norge och Sovjet kämpade om guldet och Finland och DDR

om bronset. Trots två färska världsmästare, Thomas Eriksson 30 km och Thomas Wassberg 50 km, blev Sverige bara femma.

Gunde OS-kung i Sarajevo

Två år senare var Gunde Svan OS-kung i Sarajevo med tre medaljer i alla valörer men besviken över silver mot Wassberg på femmilen.

Året efter vid VM i Seefeld 1985 blev Gunde åter dubbelvinnare på de längsta distanserna medan Wassberg tog silver på 15. Trots dessa kungar blev Norge för svår i stafetten.

När Wassberg dominerade VM 1987 med placeringarna 1–2–2 och stafettguld var Gunde skadad, men ingick i guldlaget. Torgny Mogren började sin upptrappning på femmilen där han i VM (!) fick sviten 3–2–1–1. I OS ville det sig inte. 1987 bröt han Gunde Svans femåriga segerrad i världscupen.

Stafettlaget vid OS i Calgary 1988 – Wassberg, Ottosson, Svan och Mogren –

Under senare delen av 1980-talets guldålder var det mer eller mindre givet att Sverige skulle vinna i stafett. Som här Torgny Mogren, Thomas Wassberg, Jan Ottosson och Gunde Svan.

räddade fortsättningen av guldecenniet. Men först efter en hård kamp mot Sovjet. Sverige misslyckades i början av OS, men med Gundes femmilss seger samt stafetten blev det en fin svensk avslutning.

Det blev även Thomas Wassbergs grand final. Han skulle fylla 32 år och avstod även sin världsmästarfriplats på 50 km i Lahtis 1987. Tre OS- och fyra VM-guld och en världscupseger blev hans främsta internationella meriter

Största svenska dominansen var ändå vid VM i Lahtis 1989, där Gunde vann två individuella guld och Sverige förstas stafetten. Kronprins nu var Torgny Mogren, som tog silver bakom Gunde både på 15 och 50 km. Sverige tog även fler medaljer.

Mogren femmilskung

Triumferna fortsatte två år till, men VM i Val di Fiemme 1991 blev något av "vattendelare". Nu kom Norge och tog hälften av medaljerna. Gunde tog hem ett guld och två silver, men Torgny Mogren vann femmilen före Gunde. Christer Majbäck och Torgny Mogren var tvåa och trea på 15 km. Ändå blev det en ny stafettförlust mot Nor-

ge. Åter en felaktig laguttagning påstod jag på den tiden.

I Val di Fiemme var det en gladare Gunde som förlorade femmilen. När Gunde sedan vid SM i Timrå förklarade att han skulle sluta kom det som en chock. Därmed var det över för den siste svenske skidkungen, som samtidigt varit obestridd internationell kung.

Gunde var bara 29 år men hade skrapat ihop fyra OS- och sju VM-guld, fyra stafetter inräknade. Dessutom fem världscupsegrar 1984-1989 med ett avbrott.

Torgny Mogren vann visserligen än en gång VM-femmilen 1993 i ett annars svagt VM i Falun, men annars var det mest norskt.

Mogren var den förste som behärskade den fria tekniken perfekt. Hans teknik med "låg bränsleförbrukning" gav extra utslag på en så lång distans som 50 km.

Dopingfyllt decennium

90-talet präglades av norsk dominans. Mot sig hade man både misstänkt och avslöjad doping. I Albertville-OS 1992 var Christer Majbäck enda svenska medaljör och inte ens stafettlaget räckte till. Dopingfifflet

skulle fortsätta in i nästa årtionde, då de mest i iögonfallande avslöjandena kom vid VM i Lahtis 2001 och OS i Calgary 2002. Avslöjande som devalverade värdet av medaljlistorna i många tidigare mästerskap.

Av de stora nationerna var det bara Sverige och Norge som var fläckfria, om man undantar en norska som fått för mycket kaffe i sig och för Norge överdosering av astmamedicin samt Terese Johaugs stränga straff för en icke tävlingsrelaterad fadäs.

Mot tre senare dopade skidlöpare på plalen på femmilen 1999 i Ramsau var nog fyran Niklas Jonsson den moraliska segraren. Om han dessutom visat större mod i kampen mot Björn Dählie vid OS i Nagano 1998 hade silver-Niklas platsat på listan svenska skidkunga.

Mitt bland de dopade i sekelskiftet dök andra svenska kungaaspiranter upp. Per Elofsson, Umeå, vann världscupen två år, 2001 och 2002. Han tog två guld i Lahtis 2001 men klarade bara ett brons vid OS 2002. Ett misslyckande som har skyllts på försöken att hänga med dopingdiskade Johann Mühlegg. Kanske var det så, men lika troligt är år av för tung träning för att nå den nivå som den tyske spanjoren skapat på konstgjord väg.

Elofssons korta karriär

Just Lahtis var ett av många exempel på att dopingavstängda gav chansen till en som senare åkte fast, nämligen till Johann Mühlegg som vann 5-milsguldet i Lahtis.

Per Elofsson vann trots den dopade omgivning – både avslöjanden och icke avslöjade – under sina få år utöver världscupen både tre VM-guld (2001 och 2003) och nämnda OS-brons.

Två bröder Fredricsson står som vinnare av totala världscupen. Året är 2003, Thobias (t.v) tar hem sprintcupen och Matthias "distansen".

I skuggan av honom fanns dalslänningen Mathias Fredriksson, tävlande för Östersunds SK, som vann världscupen 2003 och tog VM-silver redan 2001.

Trots Sveriges styrka kring sekelskiftet blev just OS 2002 ett svenskt bottenapp med Elofssons enda brons, men stafettlaget på 12:e (!) plats.

Det skulle dröja ett decennium till innan vi hade en svensk skidkung som räckte bra internationellt. Men skidsporten hade även förändrats.

När fristilen kom hade den gynnat snabbblårda svenskar, men när loppens individuella start ofta ersattes av masstart eller nya skiathlon med skidbyte fanns åtminstone en svensk som inte räckte i spurten. Hälsingen Anders Södergren, som under sina bästa år tävlade för Östersunds SK, hann ta ett VM-silver i Val di Fiemme 2003 bakom tjecken Martin Koukal. Den gången med den gamla goda starten var kvar på femmilen. Annars blev det ofta spurtförlust.

På hemmaplan tangerade Anders efter en lång karriär Mora-Nisses SM-rekord med 17 individuella tecken.

2010-talets framgångsra. Fr.v. Daniel Rickardsson, Johan Olsson och Marcus Hellner.

Foto: Thord Eric Nilsson

Sprint passade bra

En annan nyhet, sprinterloppen, passade svenskar rätt bra och när Björn Lind vid OS 2006 vann guld både individuellt och tillsammans med sprintmästaren 2003 Thobias Fredriksson, började en ny svensk era med återkommande framgångar. Björn kom från Roslagen men tävlade för Bergeforsen. Thobias var yngre bror och klubbkamrat med Mathias Fredriksson.

I den nya disciplinen visade nästa kung-aaspirant Marcus Hellner att han kunde vara på topp i både sprint och distans.

Sitt stora mästerskap hade han vid OS 2010. Skiathlonloppet där var även början till en annan skidkungs största prestationer. Johan Olsson kom – nästan oavsiktligt – loss i början av fristilen. Marcus Hellner och Anders Södergren bromsade klungan, men inte för länge. Mot slutet gick Marcus själv fram och tog OS-guld medan ifattåkte Johan

Olsson kämpade till sig ett brons, liksom sedan även på femmilan. Den nämnda trion plus Daniel Richardsson satte Norge på plats i stafetten med en avgörande insats av Marcus.

Hellners egen backe

Året efter vann Marcus VM-sprinten i Oslo före bland andra Petter Northug efter ett ryck som gav en backe Hellners namn.

Även i Sotji 2014 kom Hellner på skiathlonpallen och än en gång var han en viktig kugge i den upprepade OS-stafettsegern över ”omöjliga” Norge. Det skulle bli stafettmedaljer även vid VM i Falun 2015 och 2017, vilket betyder att Hellner tagit sju traditionella stafettmedaljer och en i sprintstafett. Ingen annan svensk i har vunnit så många i stafett.

Lägg därtill 15 individuella SM-guld. Med en tioårig internationell karriär kunde

han med gott samvete dra sig tillbaka 2017.

Visst var Hellner en riktig svensk skidkung. Den sydligaste av dem alla eftersom han kom från Lerdala utanför Skövde. Men efter skidgymnasiet i Gällivare blev det Gällivare SK för hela slanten.

Tidernas skidbragd

Johan Olsson lyckades, trots en ett år längre karriär än Hellner inte skrapa ihop lika många internationella och nationella meriter. Men han gjorde rent spektakulärt ett större avtryck. Soloutbrytningen på femmilan vid VM i Val di Fiemme 2013 var historisk. Den ende som kom ifatt, schweizaren Dario Cologna, föll och sedan var det under flera mil en hopplös jakt på Johan.

För min del räknar jag det som tidernas svenska skidbragd.

Inspirationen till utbrytningen kom just genom skiathlonloppet i OS i Vancouver 2010. Johan tog guld även på 15 km vid VM i Falun 2015.

Med tre individuella OS-medaljer (två guld) och fyra VM-medaljer är Johan näst mest stafettmedaljrika av svenska stafetttråvar. Men Johan tog bara ett SM-tecken och trots att hans klubb Åsarna IK är mesta SM-stafettvinnare med 20 guld så var Johan bara med en gång.

Olsson och Hellner kunde under alla år ändå inte mäta sig med Norges Petter Northug.

Efter bibelns sju magra år väntar vi kanske förgäves på sju feta år och att åter sätta Norge på plats inte enbart i sporadiskt i stafetter. Kanske är 22-åriga William Poromaa från Fränsta och Åsarna IK nästa ämne att bli mer än svensk skidkung. Bronset på femmilan i årets VM i Planica var en bra start.

TEXT OCH BILDER: THORD ERIC NILSSON

Största svenska skidögonblicket, Johan Olssons solokörning i VM 2016.

Foto: Thord Eric Nilsson

Thord Erics kungaranking

1 GUNDE SVAN (född 1962)

OS-medaljer: 2-1-1.
Stafetter: 2-0-0
VM-medaljer: 5-2-0.
Stafetter: 2-1-1
SM-guld individuellt: 11
Världscupsegrar totalt: 5
1984-1986, 1988-1999
Bragdguldet: 1984

2 THOMAS WASSBERG (född 1956)

OS-medaljer: 2-0-0.
Stafetter: 2-0-0
VM-medaljer: 2-3-0.
Stafetter: 1-0-01
SM-guld ind.: 8
Världscupseger 1977 (inoff)
Bragdguldet 1980

3 JOHAN OLSSON (född 1980)

OS-medaljer: 0-1-2.
Stafetter: 2-0-1
VM-medaljer: 2-2-2.
Stafetter: 0-3-1
SM-guld ind.: 1
Bragdguldet 2013
samt stafett 2010

4 TORGNÝ MOGREN (född 1963)

OS-medaljer:
Endast stafett: 1-0-0
VM-medaljer: 2-2-2.
Stafetter: 2-1-0
Världscupseger: 1987
SM-guld ind.: 9
Bragdguldet 1993

5 MARCUS HELLNER (född 1985)

OS-medaljer: 1-1-0.
Stafetter: 2-0-0
VM-medaljer: 1-0-0
Stafetter: 0-3-2
SM-guld ind.: 15
Bragdguldet 2020 (stafett)

6 PER ELOFSSON (född 1977)

OS-medaljer: 0-0-1
VM-medaljer: 3-0-0
Stafetter: 0-1-1
Världscupsegrar: 2
(2001-2002)
SM-guld ind.: 7

7 SVEN-ÅKE LUNDBÄCK (född 1948)

OS-medaljer: 1-0-0
VM-medaljer: 1-0-0
Stafetter: 1-0-0
Individuella SM.: 9
Vasaloppsseger: 1981
(enda starten)

8 ANDERS SÖDERGREN (född 1977)

OS-medaljer: stafett: 1-0-1
VM-medaljer: 0-2-0
Stafetter: 0-1-2.
SM-guld ind.: 17(!)
Bragdguldet: 2010 (stafett)

9 THOMAS MAGNUSON (född 1950)

VM-medaljer: 1-0-1.
Stafett: 1-0-0
SM-guld ind.: 10

10 MATHIAS FREDRIKSSON (född 1973)

OS-medaljer: stafett: 0-0-1
VM-medaljer: 0-1-0
Stafetter: 0-1-2
SM-guld ind.: 16
Världscupseger: 2003

RAGNAR PERSSON (född 1938) med bl a seger i Holmenkollen 1963 och 6 SM-guld hade varit aktuell om han fått OS- eller VM-chans!

Under tio i topp-strucket finns bland andra: **BJÖRN LIND** (född 1978) OS-guld sprint ind och stafett 2006.

THOBIAS FREDRIKSSON (född 1975) OS-guld sprintstafett 2006, VM-guld 2003, OS-brons 2006, VM-brons 20-5 i sprint.

OBS! Rangordningen är författarens egen åsikt.

Olympiska skidmedaljer (h) efter Sixten Jernberg

15 km
GULD
1972 Sven-Åke Lundbäck
1980 Thomas Wassberg
1984 Gunde Svan

SILVER
2014 Johan Olsson

BRONS
1968 Gunnar Larsson
2014 Daniel Rickardsson

10 km (endast 1992-1998)
BRONS
1992 Christer Majbäck

30 km
BRONS
1984 Gunde Svan

50 km
GULD
1984 Thomas Wassberg
1988 Gunde Svan

SILVER
1984 Gunde Svan
1998 Niklas Jonsson

BRONS
1976 Benny Södergren
2010 Johan Olsson

Skiathlon
(1992-1998 10+15 km, 2002 10+10 km, 2006- 15+15 km)
GULD
2010 Marcus Hellner

SILVER
2014 Marcus Hellner

BRONS
2002 Per Elofsson
2010 Johan Olsson

Stafett 4x10 km
GULD
1984 Thomas Wassberg,
Benny Kohlberg, Jan
Ottosson, Gunde Svan

1988 Jan Ottosson, Thomas
Wassberg, Gunde Svan,
Torgny Mogren

2010 Daniel Richardsson,
Johan Olsson, Anders

Södergren, Marcus Hellner
2014 Lars Nelson, Daniel
Richardsson, Johan Olsson,
Marcus Hellner

SILVER
1968 Jan Halvarsson,
Bjarne Andersson, Gunnar
Larsson, Assar Rönnlund

BRONS
2006 Mats Larsson, Johan
Olsson, Anders Södergren,
Mathias Fredriksson

Sprint
GULD
2006 Björn Lind

SILVER
2014 Teodor Peterson

BRONS
2006 Thobias Fredriksson
2014 Emil Jönsson

Sprintstafett
GULD
2006 Björn Lind/Thobias
Fredriksson

BRONS
2014 Emil Jönsson/Teodor
Peterson

Han var olympisk medaljör och Sveriges mest namnkunnige löpare i början av 1900-talet. Han tävlade mot hästar, gjorde maratonlopp inne i Madison Square Garden, men diskvalificerades efter att ha begärt ersättning för en tävling, som kompensation för förlorad arbetsförtjänst.

Åke Sintring återger Riksidrottsförbundets resonemang kring frågan:
”Hvad behöfde denne stockholmare för sitt underhåll?”

Första stora löparstjärnan proffsförklarad och diskad

På sin tid diskvalificerades Gunder Hägg, Arne Andersson och några till, senare även Dan Waern. De hade begärt för mycket pengar under bordet. Detta känner de flesta idrottsintresserade till.

Mindre känt är att en av landets pionjärer inom löpningen, John Svanberg, diskvalificerades redan i förra seklets inledning. Svanberg var av elitklass, även internationellt, från en engelsk mil upp till och med maraton. Han vann tre olympiska medaljer: silver 1906 på både fem engelska mil och på maraton samt brons 1908 på fem engelska mil.

Han ”förde enligt tidens sed ett föga atletiskt liv” konstaterade sportjournalist Sven Lindhagen, och Svanberg blev kanske just därför mycket folkjär.

MED UPPGIFTER UR jubileumsboken Svensk

Idrott 1903–1953 (Allhems förlag, sid 467 och framåt) bygger jag följande scenario:

Den 28 november 1908 hade Riksidrottsförbundets öfverstyrelse sammanträde. Vid detta togs John Svanberg upp till diskussion. Oscar Löwenadler tog till orda:

–Det är en mycket tråkig sak jag nu kommer med. Jag anser att John Svanberg bör förklaras professional. Saken är den, att vi hade för någon tid sedan anordnat en tävling i Jönköping, hvare äfven deltog en af pojarna från min klubb, och han har sedan frågat mig, om det är tillåtet att en person deltager i en tävling för pengar.

Jag fick höra, att Svanberg hade fått 90 kronor för att han kommit ner och täflat och dessutom biljett å andra klass och allting fritt.

–Skall sådant tillåtas, så kunna vi när som

”Jag anser detta vara en straffvärd handling.

Viktor Balck

helst säga adjö åt alla våra amatörtävlingar i Sverige. Efter vad jag kan förstå, så är det inte första gången något dylikt har passerat... Jag ber därför få anhålla att öfverstyrelsen förklarar Svanberg professionell.

Viktor Balck:

–Hvilken förening var det som inledde Svanberg i frestelse?

Oscar Löwenadler:

–Det var Jönköpings idrottsförening

Viktor Balck:

–Jag anser detta vara en straffvärd handling.

DISKUSSIONEN VERKAR HA blivit mycket livlig. Leopold Englund menade att John Svanberg måtte höras:

–Vi kunna omöjligen sätta oss till doms öfver en person, innan han blifvit hörd.

Adolf Ljunggren som tydligen kunde tala för Jönköpings Idrottsförening, påpekade att Svanberg ”icke begärt att få betalt utan endast begärt att få ersättning för sina kostnader. De förefaller visserligen mycket stora, men han har sagt, att han förtjänar mycket bra på sitt arbete”.

Ibland kunde Svanberg, enligt egen utsägo tjäna så mycket som 12–15 kronor på en dag.

Ljunggren berättade vidare:

–Jag skickade biljettersättning till honom jämte tre kronor, som han skulle äta middag för. Så frågade vi honom hur mycket ytterligare han ville ha. Jag frågade om icke 75 kronor var tillräckligt för det hela. Det gjorde han icke någon invändning emot, men såg icke riktigt nöjd ut och var litet missbelåten med erbjudandet.

Ljunggrens slutkläm:

–Nog tyckte jag att hans begäran var litet för hög, men jag hade litet svårt att sätta mig in i hvad stockholmare behöfva för sitt underhåll.

John Svanberg

John Svanberg fick en lysande men kort karriär.

Albin Öhngren begärde nu ordet:
–I anslutning till denna fråga vill jag hemställa, att öfverstyrelsen vill uppdraga åt förvaltningsutskottet att gå i författning om att –speciellt i Norrland – förklara för föreningarna hvad som menas med ”amatör”. De ha där en mycket dålig uppfattning om denna sak. De kunna icke förstå, hvarför de skola nekas uppträda mot betalning...

Efter utredning beslöt Förvaltningsutskottet 23 januari 1909 att ”... förklara Svanberg från och med morgondagen vara professionist”. Andra uppgifter säger att han diskades för att ha sålt priser han fått i tävlingsammanhang.

JOHN SVANBERG ÅKTE därefter över till USA och tävlade som ”professionist” mot löpare som Hayes, Dorando, Schrubb och Longboat.

Den 13 mars 1909 mötte han irländaren Pat White i Madison Square Garden. Det handlade om ett lopp om 10 engelska mil(!). Hur många varv inne i den arenan

kan det ha varit?! Svanberg förlorade, ”han råkade snafva. Innan han kom på fötter sköt irländaren förbi och passerade målet åtskilliga minuter före Svanberg”. Svanberg var väl snurrig efter alla varven...

HAN VANN ETT maratonlopp i Chicago och fick 7 500 dollar för den insatsen. Hösten 1909 och våren 1910 gjorde han några uppvissningslopp i Sverige. Av någon anledning beskrivs de som ”misslyckade”. Ett av loppen gällde en tävling mot två kapplöpningshästar. Det var på Jägersro, distansen 25 000 meter. Svanberg kom sist men

”...blott 55 sek. efter den segrande hästen”. De tävlande måtte ha hållit ganska jämna steg?

Svanberg ska ha löpt maraton på 2.29,40. Det kan inte ha varit någon dålig prestation. Men visst måtte väl 7 500 dollar ha varit en rundlig ersättning för denne stockholmare, väl i klass med vad en sådan på denna tid behöfde!

ÅKE SINTRING

” Jag hade lite svårt att sätta mig in i hvad stockholmare behöfva för sitt underhåll.

Adolf Ljunggren

SVANBERG VINNER SIN FÖRSTA MARATONSEGER I AMERIKA

Enligt ett genom Reuters office ingånget telegram från Chicago har svensken John Svanberg vunnit Maraton-Derbyloppningen därstädes.

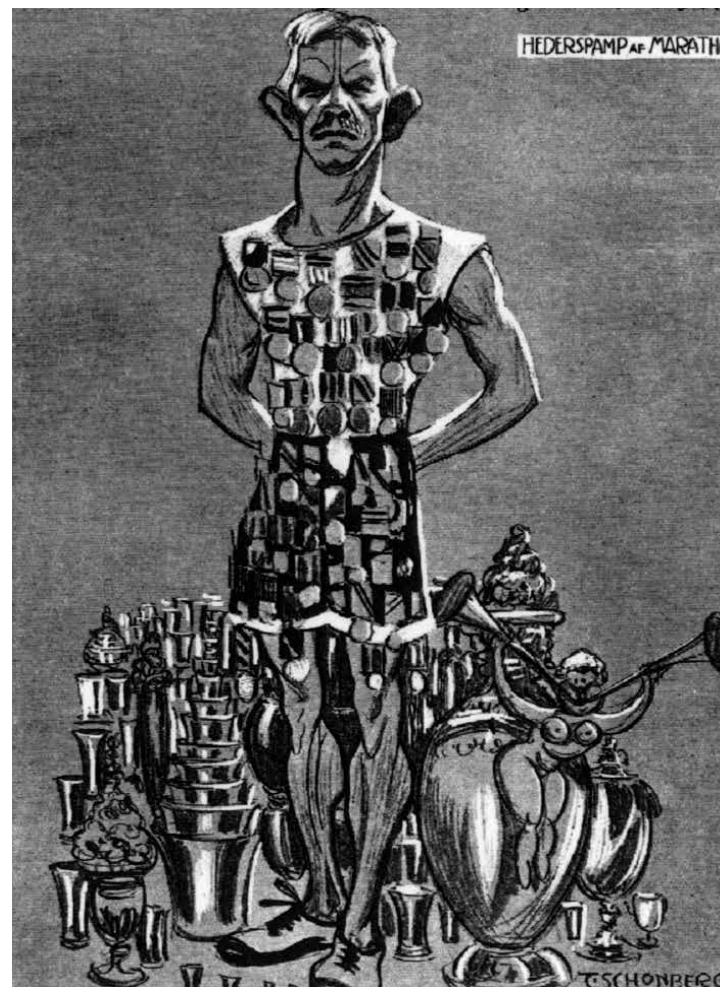
Svanberg har därmed vunnit sin första stora seger och synes nu definitivt

ha slagit igenom som professionell distanslöpare. Prissumman uppgår också till ett stort belopp. Inalles utdelades 10 000 dollars i pris, och första priset var 7 500 dollars.

Svanbergs tid var 2.48, 11 1/5, och som andre

man inkom 1:e pristagaren i Olympiska spelen i London i somras, amerikanen Hayes. Nr 3 blef den likaledes kände engelske distanslöparen Appleby.

(Ur *Nordiskt Idrottslif* 2 juni 1909.)

Fakta John Svanberg:

Klubb:
Fredrikshofs IF
1906 OS-silver maraton, OS-silver 5 engelska mil
1908 (extraspelen Aten) OS-brons maraton
Personbästa:
2.29.40 på maraton

Riksidrottsförbundet dömde Svanberg för att ha tagit emot pengar som ersättning för tävling och för försäljning av priser. Han stängdes av på livstid vilket gav upphov till den första stora amatördebatten inom svensk idrott.

Teckning:
T. Schonberg

Kritik mot Svanbergs bedrifter

Idrottslif, 20 oktober 1909, förs följande resonemang om långlöping och amatör/proffsfrågan:

”Åtskilliga tecken tyda på, att denna yrkessport är i antågande här i landet. För

hvar och hvarannan dag ser man ett meddelande i pressen om att den förre idrottsmannen John Svanberg – en gång vår nations glädje och stolthet, såsom då han vid Olympiska spelen i Athen på ett glänsande sätt representerade det

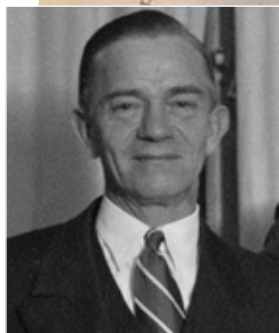
svenska namnet – numera ger föreställningar än här, än där, hvarvid han bakom en cykel försöker sätta ”världsrekord”, kapplöper mot människor eller djur, lifligt applåderad af samma publik, som befolkar våra varietéer och vår cirkus”.

Sven Jerring avrådde

Åke Sintring försökte som ung att få John Svanbergs autograf. – Jag visste att han bodde i USA, vill minnas i Brooklyn, New York. Men gatuadressen?

Någon gång på 50-talet åkte Sven Jerring över till USA och gjorde en rad intervjuer, bland annat med Svanberg. Jag skrev till Jerring och frågade efter adressen. Han avrådde mig (se Jerrings svarsbrev, daterat 31.1.1955).

– Jag fick i alla fall adres-

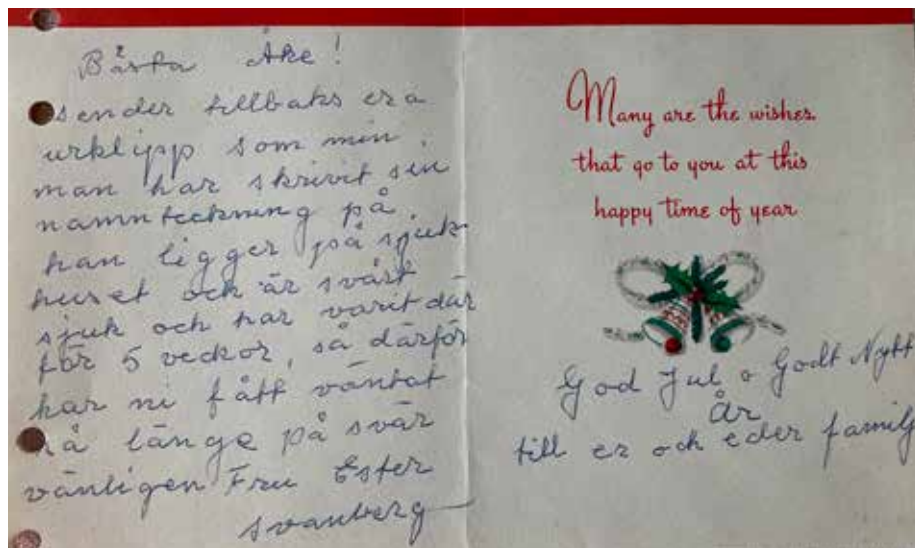

John Svanberg flyttade till USA och fortsatte sin löpkarriär som proffs. Han jobbade även som målarvärd i Brooklyn och avled i New York 1957, 76 år gammal.

sen. Svanberg signerade alla bilder jag skickat med till honom. Hans fru såg till att ett svarsbrev sändes iväg till mig, poststämplat

12 dec 1955. Hon bifogade även ett vänligt brev undertecknat Ester Svanberg (se julhälsningen nedan).

ÅKE SINTRING

110 ÅR SEDAN

Stormig debatt när SOK blev till *Blivande kungen kom på namnet*

Den 27 april för 110 år sedan bildades Sveriges olympiska kommitté. Vid tidigare olympiska spel hade en tillfällig kommitté satts ihop när spelen närmade sig. Nu efterlystes en mer kontinuerlig organisation.

Drivande var faktiskt IOK-basen Pierre de Coubertin. Inom det svenska idrottsetablissemanget rådde delade meningar. Det blev också en ganska bökgig process innan SOK kom att permanentas.

De två tunga instanserna vid den här tiden var Sveriges Centralförening för idrottens främjande (CF) och Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund (RF). När organisationskommittén för Stockholms-OS 1912 samlades efter spelen, drev den blivande IOK-ordföranden Sigfrid Edström Coubertins idéer. Det resulterade i en gemensamt sammansatt utredning. Den förordade inrättandet av en permanent svensk olympisk kommitté, som skulle bestå av tre ledamöter från CF, lika många från RF samt fasta platser för de svenska IOK-ledamöterna – Viktor Balck och Clarence von Rosen.

DET SISTA OGILLADES skarpt av RF-sidan. Balck och von Rosen betraktades som CF:are och fördelningen av platser skulle därför bli snedvriden. Utredningen ogillades och när RF:s överstyrelse behandlade frågan blev det en långdragen och stormig debatt. Mötets ordförande, den annars så försynte kronprinsen – sedermera kung Gustaf VI Adolf – var tvungen att gå in och

styra upp det hela. Beslutet blev att SOK skulle bestå av fem ledamöter utsedda av CF och lika många av RF. Sedan fick Viktor Balck sura och knorra bäst han ville.

Namnet höll på att bli en annan tvistefråga. Men även här ingrep kronprinsen. Hans förslag var ”Sveriges olympiska kommitté”.

KRONPRINSEN BLEV självklar SOK-ordförande. Viktor Balck och von Rosen blev två av CF:s representanter, medan blivande IOK-presidenten Sigfrid Edström kom att sitta på ett RF-mandat. Övriga från CF var Astley Levin, Walter Murray och Gabriel Thorén. SOK-sidan kompletterades med Kristian Hellström, Gustaf Lindencrona, Frits af Sandeberg och Gustaf G:son Uggla.

Ett kansli öppnades på Malmskillnadsgatan 27 B i centrala Stockholm.

CF och RF var under ytterligare några decennier någorlunda jämbördiga krafter inom idrottsrörelsen. 1930–31 räknas som brytpunkten när RF definitivt blev den samlade idrottens röst. Ironiskt nog var det just kronprinsen som drev fram förändringarna. ”Den oblodiga revolutionen” som idrottshistorikern Jan Lindroth beskrivit det.

En av få inflytelserika positioner CF lyckades behålla var platserna i SOK-ledningen.

För SOK:s del kom nästa stora skifte att ske först 1986, då SOK bryts ut och blir en egen organisation. SOK får då också en helt annan roll i det idrottsliga maktspelet.

Men det var 1913 det började.

GÖRAN LÖWGREN

Vid 46 års ålder fick löparfenomenet Evy Palm möjlighet att tävla i olympiska spelen. I sin bok "Evy Palm" berättar hon, med hjälp av Åsa Hjalmarsson, om sina upplevelser under OS 1988. Allt blev inte riktigt som hon förväntat. Största dramatikerna var vid ankomsten och avfärden. Från själva OS-loppet fick hon med sig en nyttig lärdom. Här följer ett utdrag ur boken.

”Mitt olympiska äventyr började och slutade i kaos”

Man kan ju tänka sig att det är flärdfullt att få delta i ett OS. Att man åker i samlad trupp i landslagskläder, att stämningen är skyhögt redan på flygplatsen och att man möts av pompa och ståt när man ankommer. Riktigt så var det inte för mig. Förutom jag och Ulf (maken) var det bara Patrik Sjöberg och hans nyutträdde massör som åkte med oss från Göteborg. Vi flög ner en tid innan själva OS satte igång för att hinna acklimatisera oss ordentligt och träna. Vi åkte därför inte direkt till Sydkorea utan inledde resan med några dagar i Japan, i en liten stad vid namn Narita. I Narita träffade vi några fler av de svenska OS-deltagarna. Sven Nylander var där och spjutkastaren Dag Wennlund som var från Mariestad. Honom umgicks vi faktiskt en del med så det var roligt. Kanadensarna var också på samma hotell och jag minns att Ben Johnson som verkligen var i ropet vid den tiden, innan det uppdagades att han var dopad, sågs glida runt där, inte sällan i sällskap med

Patrik Sjöberg. Självt var jag lite mer återhållsam med mitt umgänge. Det fanns en friidrottsarena nära hotellet som vi kunde träna på, så jag sprang lite intervaller tillsammans med Dag och några andra svenska OS-deltagare men mestadels var det jag och Ulf som tränade tillsammans, och gav oss iväg på vägarna i Narita.

EFTER VÅRA DAGAR i Japan var det till slut dags att bege oss till Sydkorea och självaste OS. Jag minns hur vi landade och gick av planet i detta för oss främmande land, hämtade våra väskor från bandet och tog oss igenom tullen. Sven Nylander, hans tränare och OS-läkaren kom med samma flyg som oss och de skulle ta en buss till OS-byn, men eftersom Ulf inte var där som deltagare i OS var han tvungen att ordna ett passerkort innan vi kunde ta oss vidare och det hela tog en evinnerlig tid. Vi hade fått uppgifter om att det fanns någon buss som skulle köra oss rätt när allt med passerkortet var ordnat, men någon sådan

På förläggret i Japan tränade Evy en del med spjutkastaren Dag Wennlund. Foto: Privat

hittade vi inte, så tji fick vi! Vi stod där som två fån, var väldigt förvirrade och hade ingen aning om hur vi skulle hitta rätt. Men det som inte dödar härdar, heter det ju – vi fick göra det bästa av situationen och att försöka att på egen hand ta oss till OS-byn i taxi. Inte undra på att ledarna för OS-truppen undrade vart jag tagit vägen – det tog en hel dag innan vi kom till rätt ställe! Och i OS-byn var det bara jag som deltagare som fick bo, så Ulf fick tacka för sig och leta sig vidare till sitt hotell som låg en bra bit ifrån mig och min inkvartering. I tidningen stod det sedan "Vart tog Evy vägen?". Ändå var det ännu värre för Ulf, för när han skulle leta upp stället där han skulle bo så hade han glömt bort vilken port i OS-byn vi

Maratonloppet avgjordes redan första OS-dagen. Evy bestämdes sig då för starta i tempo som aldrig förr. Foto: Privat

hade kommit in genom och hela området där han bodde bestod av likadana hus. Till slut hade en vakt lotsat honom rätt så han kom till sängs. Det blev en lång dag, minst sagt.

MARATON SKULLE ÄGA rum redan första dagen på OS, så jag behövde inte gå runt och vara nervös speciellt länge. Eftersom starten inte var inne på arenan, utan ute på någon väg någonstans, så infann sig inte riktigt känslan att det var ett OS jag var med i där på startlinjen. Vi var 69 startande. Jag minns att jag där på startlinjen tänkte för mig själv: "Evy, det här är det enda OS du någonsin kommer delta i, du kanske borde satsa lite hårdare än vad du brukar." Och det gjorde jag. Första halvan av maran sprang jag på 1:14. Hade jag orkat hålla den tiden hade det gått väldigt bra för mig. Men tyvärr, jag hade tagit ut mig för hårt, och det var väldigt varmt, minns jag. Efter första halvan av loppet kände jag att jag tappade fart och jag blev så trött. Jag sprang in på en 24:e plats, inte illa sprunget i ett OS,

OS-äventyret blev en gemensam upplevelse för familjen, då maken Ulf också var på plats. Så fort Evy tävlat färdigt lämnade hon OS-byn och flyttade till makens hotell. Foto: Privat

men lite besviken var jag allt. 2.34.41 blev min sluttid och jag var således långt från medaljchans. Grete Waitz deltog också i loppet men hon var tvungen att bryta. Vinsten tog i stället portugisiskan Rosa Mota hem, hon var nio minuter snabbare än mig. Det var bara att bita ihop och gå vidare och påminna mig själv att inte ta ut mig för hårt i början någon mer gång...

EFTERSOM JAG hade ”gjort mitt” redan första dagen, hade jag och Ulf en hel del fritid därefter, vilket var underbart. De hade nämligen ordnat det så att alla OS-deltagare skulle åka hem samtidigt, så det blev som en extra semester efter att jag gjort min insats. Nu kunde jag slappna av och dessutom hade jag ett helt OS framför mig att njuta av! Direkt efter att jag hade tävlat färdigt tog jag mitt pick och pack från OS-byn och flyttade till Ulf och hans hotell. Det var så skönt! Det var väldigt lyhört där deltagarna bodde och

jag hade svårt att känna någon ro där.

Det gick bussar i skytteltrafik från OS-arenan till hotellet så det gick smidigt att ta sig fram och tillbaka när vi väl hade lärt oss att hitta på det stora området. Det var så gigantiskt alltihop, det är svårt att förklara hur stort ett OS är om man inte upplevt det själv. Vi tillbringade varje ledig minut inne på stadion där vi kunde följa friidrottarna på plats. Ben Johnson som satte världsrekord på 100 meter till exempel. Men det visade sig snart att det var rena spektaklet vi hade bevittnat. Det dröjde inte länge innan han blev av med medaljerna eftersom han åkte fast i ett dopingtest. Det var en otrolig skandal och en skam för friidrotten. Det var tur att vi fick se så mycket annat spännande för jag avskyr doping och den bittra eftersmaken den för med sig. Idrott ska vara på lika villkor och det är förfärligt när det kommer fram att någon har fuskat sig till vinster.

EFTER EN SPÄNNANDE tid i Seoul med dagar fullspäckade av spänning från läktarplats var det till slut dags att bege sig hem till Sverige igen. Jag skulle möta upp de andra deltagarna före hemfärd medan Ulf åkte direkt från vårt hotell till flygplatsen. Allt, precis allt, med hemresan var kaos. Det började med att jag fick höra att vår buss till flygplatsen var försenad. Jag blev hänvisad till att sitta och vänta i en grässlant och eftersom Ulf redan var på väg mot flygplatsen satt jag där i min ensamhet och kunde inte göra annat än vänta.

NÄR JAG VÄL kom fram till flygplatsen långt senare var det helt fullproppat med folk överallt. Alla skulle hem samtidigt. Det märktes att de inte hade förberett ordentligt för det var ingen struktur alls och evinnerliga köer överallt. Jag blev matt bara av att kliva in i folkmassan. När jag väl hittade Ulf var han alldeles skakis och jag märkte direkt att något var på tok. Han berättade för mig att det var på håret

att han blivit av med väskan där både vår nya videokamera och hans flygbiljetter fanns. Han hade varit tvungen att gå iväg på något ärende och bett en kille att passa hans väska under tiden. När Ulf kom tillbaka hade killen glömt bort att hålla koll på väskan och den var puts väck, men däremot stod där en liknande väska som innehöll ett nattlinne och lite annat. Som tur var hade Ulf sällskap med en kvinna som också var från Sverige som åskådare på OS som vi hade umgåtts med lite under veckan. Hon var redig och förständig och sa åt honom att de skulle leta överallt innan de drog några slutsatser om att väskan var borta för alltid. De letade och letade och plötsligt såg de att väskan stod där, bredvid en äldre dam. Ulf fick tillbaka väskan och allt ordnade sig, vi kom till och med på planet till slut, men allt kaos hade gjort oss så trötta och vi längtade verkligen bara hem.

EVY PALM
(Ur boken ”Evy Palm”)

Läs mer om Evy Palm

När Evy Palm följde med en vän till Råda-spåret och började jogga 2,5-kilometerslingan var hon 33 år gammal. Tanken att tävla fanns inte alls. Fjorton år senare hade Evy Palm, som 46-åring, deltagit i ett olympiskt

spel och ett världsmästerskap. Hon var världskordhållare, innehavare av flera svenska rekord, svensk mästare och finnkampssegrare. Hon var ett löparfenomen av aldrig tidigare skådat slag.

I boken ”Evy Palm” berättar hon hur hon tränade för att bli bäst. Hur det var att vara äldst och samtidigt snabbast. Hur hon

mötte fördomarna, om hennes ålder och att hon var kvinna och framförallt berättar hon om glädjen till löpning.

Signerade exemplar boken kan köpas för **199 kr + frakt**. Mejla beställningen, namn och adress till info@sjosalaforlag.se så kommer bok med faktura (30 dagar).

Beställning kan också göras per post:
Sjösala förlag, Stavsånsvägen 222, 139 71 Stavsån.

Olympisk nystart med förhinder

När de olympiska vinterspelen återupptogs efter andra världskriget hopade sig problemen. USA hotade med bojkott, ishockeyn plockades bort och återinfördes i tävlingsprogrammet. Och det protesterades såväl inom skridsko som inom skidor.

I 75 års backspegel verkar det närmast otroligt att vinterspelen överlevde. IOK:s svenske president Sigfrid Edström fick utstå både kritik och hån för sitt kompromissande. Men kan hända var det vad som krävdes för att en fortsättning skulle vara möjlig.

Värst var situationen inom ishockeyn. Där rådde rena kalabaliken.

Som så ofta stod amatörfrågan i fokus. Egentligen var det en intern fråga för amerikanerna, men där rådde totalt inbördeskrig. Det hela utvecklades till en maktstrid mellan Internationella Ishockeyförbundet, de lokala OS-arrangörerna och Internationella Olympiska Kommittén.

Förvirrad invigning

Den amerikanska konflikten drevs så långt att det till OS-invigningen i St. Moritz fanns TVÅ amerikanska ishockeylag på plats. Ett lag som representerade USA:s olympiska kommitté och ett annat som var det amerikanska ishockeyförbundets lag.

Kommittén hävdade att spelarna i ishockeyförbundets lag var professionella, då de tillhörde ligaorganisationen AHA.

75
år sedan

Avery Brundage hotade, Sigfrid Edström kompromissade.

Nationsförbundet hänvisade till en överenskommelse från 1947 att det var respektive idrotts rätt att utse olympiska representanter. Och AHA var medlem i den internationella hockeyorganisationen. Om än inröstat med en enda röst.

Företrädare för ”amatörsidan” var Avery Brundage, som fyra år senare skulle väljas till IOK-president och sedan under decennier envist skulle stå för fortsatt amatörism i OS. Men den här gången hade han tufft motstånd.

Förutom USA:s ishockeyförbund och Internationella hockeyförbundet stod också de lokala schweiziska OS-arrangörerna på andra sidan. Brundage sluggade för fullt och hotade in i det sista att dra tillbaka hela den amerikanska truppen från OS om AHA-laget skulle få spela. Men motståndarsidan lät sig inte skrämmas.

Bröder i olika lag

Rykten florerade att AHA-laget försökt muta hälften av spelarna i amatörlaget. Uppgiften borde kunna viftas bort som skvaller och ont förtal, om inte källan vore den som den var: IOK-presidenten Sigfrid Edström.

Några profiler i den problemfyllda ishockeyturneringen. Fr. v. Svenske målvakten Arne ”Brand-Johan” Johansson, munskadade Rune Johansson i mask samt USA:s ”Masked Marvel”, alias Rube Bjorkman, som spelade med specialskydd för sina glasögon.

För vissa spelare måste situationen ha varit helt absurd. Två bröder Riley från Massachusetts fanns på var sin sida.

– Jag hade ingen aning om att brorsan skulle hit, förklarade Jack, som ingick i AHA-laget.

Den tredje brodern Billy visade sig ha haft erbjudande om en plats från bägge lagen. Men valt att stanna hemma.

– Jag tycker vi borde slå ihop lagen. Då skulle vi lätt vinna det här. Det har gjorts förut, menade Jack Riley.

Men så blev det inte.

OS-status till sist

Trots långdragna förhandlingar var frågan inte löst ens när OS-invigningen skulle äga rum. Det hela slutade i stället med rena parodin.

Vid invigningen paraderade ”amatörlaget” tillsammans övriga deltagare från USA. Inmarschen kom att bli deras enda olympiska insats.

Intill paraden stod de andra amerikanska hockeykillarna. De slängde glåpord och pekade föraktfullt med sina klubbor mot sina rivaler.

När sedan öppningsmatchen i hockey-

turneringen skulle ta vid var det AHA-laget som representerade USA mot Schweiz.

Den kompromiss som blev var att hockeyturneringen ströks från det officiella OS-programmet och förvandlades till ett VM.

Så gällde också fram till några dagar före spelens avslutning. Då fick hockeyturneringen plötsligt åter olympisk status, dock med ett viktigt förbehåll – det amerikanska laget ströks i den olympiska tabellen.

Brundage var inte förtjust och menade att ishockeyn nu för alltid diskvalificerat sig från OS-programmet. IOK-presidenten Sigfrid Edström försökte lugna känslorna och förklarade att det säkert skulle bli hockey också i fortsättningen. Och ishockeyn blev kvar som OS-sport, även när Brundage 1952 tog över ordförandeklubban i IOK.

Svensk medalj ändå

OS-guldet 1948 gick till Kanada efter finalseger över Tjeckoslovakien. Schweiz vann bronset. Det svenska laget slutade fyra i OS och femma i VM. Medalj blev det i alla fall – ett brons i Europamästerskapet.

Till sist blev det tre turneringar i en.

GÖRAN LÖWGRÉN

Den inofficiella nationstävlingen

Utan att räkna med de ännu icke olympiadgökända grenarna freestyle och militärparadesövning — får Sverige i så fall skulle tagit 50 guld poäng — och tillräckligt de däremot godkända men enastående alpina grenarna och de skidåknade, alltså gjorda kombinationer — så vinner Sverige den inofficiella nationstävlingen med 7 poängs marginal. Självklart har givetvis tagit huvudparten, men

skidåknarna 21 poäng har överraskande stark valaktning. Poäng placeringarna: *Fjoffart* 12 p., *Mera Nisse* 10 (Blau räknas till kombi tävl., var ej anmäld på 18), *Lundström* 9 1/4, *Götesson* 7 1/4, *Årström* 6 1/4, *Berry Janzon* 5, *Harald Eriksson* 5, *Hollan* 4, *Tronsson* 4, *Ischockeylaget* 3, *Tapp* 2 1/4, *Dalman* 2, *Törnell* 2, *Ranom* 1. — 14 nationer blev helt utan poäng.

Nation	S K I D O R				SKRIDSKO			KONSTÅK		BOBSLEIGH		TOTAL POÄNG
	18 kilometer	50 kilometer	Snabbt 4x10 km	Kombination	Sia terräsko	5.000 meter	10.000 meter	Konståk, damer	Konståk, herrar	Sia kombination	Sia bobsleigh	
1 Sverige	19	14	7	2	7	7	7	21	5	5	17	71
2 Schweiz	1	1	2	4	10 1/2	11	12	11 1/2	11	4	15	64
3 U.S.A.	1	1	1	2	11 1/2	11	12	34 1/2	4	5	11	57
4 Norge	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	45
5 Österrike	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	43
6 Finland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	33
7 Frankrike	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	33
8 Italien	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22
9 Kanada	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22
10 Belgien	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
10 England	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
12 Tjeckoslovakien	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
12 Ungern	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
14 Holland	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6

Bästa nation i det här sättet att räkna.

Sverige bästa nation – för enda gången

Sverige har bara en gång blivit bästa nation i ett vinter-OS. Det hände för 75 år sedan, i de femte olympiska vinterspelen. Officiellt räknades inga nationspoäng, men många gjorde det ändå.

1948 var räknandet av poäng fortfarande det vedertagna. Med andra ord poäng för placeringarna 1–6 i skala: 7, 5, 4, 3, 2, 1.

Enligt en sådan beräkning toppade Sverige nationslistan med 70 poäng före Schweiz med 68, USA med 64, 25 poäng och på fjärde plats kom Norge med 57,5 poäng.

Sedan amerikanska databolag tagit över beräkningarna är det numera enbart medaljer som räknas. Främst är det då guld som gäller. Ett enda guld ger en bättre placering

än hur många erövrade silver som helst.

Med det sättet att räkna skulle Sverige och Norge dela topplatsen i vinter-OS 1948. Med 4 guld, 3 silver och 3 brons vardera. Också Schweiz kom upp i tio medaljer, men med ett guld mindre än sina nordiska konkurrenter.

I SIN SAMMANFATTNING i "Olympiaboken 1948" slår sportjournalisten Bengt Ahlbom i en krönika fast att Sverige var nummer ett – utan snack:

"Det är en tillfredsställelse att veta, att dessa siffror är äkta kärnvirke, ingen av chauvinister uppkonstruerad potemkinkuliss. Även om AHA:s (USA:s) omdiskuterade ishockeylag räknats in i olympiatabellen

Glatt stafettgång i segerdans.

För första gången ett blågult skridskoguld.

Trippel svenskt på pallen.

hade Sverige behållit förstaplatsen. En avsevärd part av våra huvudmotståndares poäng – eller 17 av de schweiziska och 23 amerikanska – vanns dessutom i så kufiska grenar som bobsleigh och skeleton, rikemansöners tidsfördriv och rena hotellattraktioner... Kom därtill att de alpina grenarna gav sex poängchanser mot längdloppningarna bara tre, så förstår envar att Sverige – och de nordiska länderna i gemen – hade att strida i uppförsbacke".

DET VAR JUST i längdskidor som svenskarna

dominerade stort: med tredubbelt på 18 km, dubbelseger på femmilan och överlägsen triumf i stafett. Ihop med tre medaljer i skridsko och ett brons i kombination räckte det för att bli bästa nation.

Helt klart var att Sverige haft bättre tid för förberedelser än många av konkurrenterna. Norsk längdåkning hade inte hunnit komma i fas efter kriget.

Däremot i skridsko höll Norge ställningarna genom att ta tre av fyra guld. Och i backhoppning var det norskt gäng tre på prisipallen.

GÖRAN LÖWGREN

Mer från S:t Moritz
Innan tävlingarna drog igång i spred sig en osäkerhet i svenskläget. Ingen begrep sig på den tunna alpluffen. I ett testlopp visade sig det sig att de normalt snabbaste

åkarna inte fick upp ett bättre tempo än de tänkta femmilskämparna.

Ett högst oväntat brons kom i nordisk kombination. Särskilt med tanke hur illa den inledande

längdåknningen varit. I hoppbacken hände något sensationellt. Sven Israelsson slog till med en helt suverän serie: 67,5 – 66 – 67 meter. Silvret var nära, men brons var fint nog. ■

Blågula kämpar hyllades även av norrmännen

”Mora-Nisse” Karlsson och Åke Seyffarth började bägge närma sig 30. Åke hade dominerat skridskoovalerna under tidiga 1940-talet, ”Mora-Nisse” var redan Vasaloppeskung, men med en historik av att ha svårt att toppretera utomlands.

Hög höjd var uppenbarligen inget som passade Nisse. Så osäkerheten var stor inför det sista skidloppet vid den olympiska nystarten 1948 i S:t Moritz. En svensk stor-succé i 18 kilometersloppet – som kallades sprint på den tiden – ändrade tyvärr inte på det. Sverige belade de tre första platserna, men en totalt utpumpad Nisse var svagast av de svenske och slutade femma.

I stafetten – som svenskarna vann i överlägsen stil – fick Karlsson stå över.

PÅ SKRIDSKOOVALEN HADE Åke Seyffarth otur i 5 000-metersloppet. En fotograf kom i vägen, Åke tappade åkrytmen och missade medalj. Bästa chansen fanns nu på 1500 meter. Han spände bågen och körde i världsrekordfart. Inför sista varvet hade han sekunden till godo på svåraste konkurrenten, Sverre Farstad. Så hände något. När spurten skulle dras igång knöt det sig fullständigt. Guldchansen försvann all världens väg.

I mål var Seyffarth slagen med sju tiondelar av norrmannen. Ett olympiskt silver blev det i alla fall.

Förvisso återstod en distans. Men 10 000 meter var inget Åke kände sig genomtränad för och han funderade allvarligt på

att inte ens ställa upp. Natten före loppet hade han därtill blixtrande huvudvärk.

DET BLEV EN START ÄNDÅ. Seyffarth gick ut redan i andra par. Han saknade tider att matcha mot och inledde försiktigt. Snart märkte han att benen kändes lätta och luften lätt att andas. Det uppgjorda varvschemat fick göras om. En gång, två gånger, flera gånger. Vid 8 000 meter var han nere under 14 minuter, i mål var han på 17.26,3.

Mycket av tävlingen återstod. En efter en försökte konkurrenterna utmana. En efter en knäcktes det.

Åke Seyffarth vann till sist ett OS-guld. Till och med norrmännen samlades kring guldmannen och hyllade honom. Alla sanna skridskoålskare kände att det här var en ytterst välförtjänt olympisk segrare.

Och han som inte ens tänkt ställa upp!

I LÄNGDSKIDÅKARNAS SISTA tävlingsdag var det länge osäkert om ”Mora-Nisse” Karlsson skulle vara med. Han kände att något inte stämde – det spelade ingen roll om han försökte köra hårt eller vila. Formkurvan pekade envist nedåt.

Nisse beslöt sig för att köra femmilen. Han startade i ett (för honom) makligt tempo. Det var slitsamt och han tyckte inte att det gick särskilt bra. Men dalkarlen hade de övrigas tider att jämföra med, och i mitten av loppet insåg han att chansen fanns. Det gav de extra krafter som behövdes.

– Sällan eller aldrig har jag varit så trött – trots att tempot hörde till mina sämre...

Guld-Åke

Guld-Nisse

I mål var han dryga fyra minuter före tvåan Harald Eriksson.

”Det fanns ingen som inte hjärtligt unade honom den triumf, som han hemfört på ett så strålande sätt” löd en passande beskrivning.

”Mora-Nisse” kom att vinna många fler

Vasalopp och SM-guld. Det kom att bli ett VM-brons (1950), men OS-triumfen i S:t Moritz var höjdpunkten på karriären.

Den vita tävlingsdräkten med nummer 23 återfinns numera i en monter på Vasaloppsmuseet i Mora.

GÖRAN LÖWGREN

Mer från S:t Moritz

Under OS-invigningen bars den svenska fanan av backhopparen Erik ”Diman” Lindström. För hans del kom OS att sluta med en rejäl krasch i hoppbacken.

1 februari 1948 skrevs svensk skridskohistoria. För första gången blev det

en olympisk skrinne-medalj. Men det var inte Åke Seyffarth som fixade det, utan Göthe Hedlund, som blev trea på 5 000 meter.

Arrangemanget i S:t Moritz dömdes ut. Radioauktoriteten Sven Jerring svarade på frågan: Har du känt någon olympisk stämning?

– Nej, hur skulle jag

kunna göra det. Det har ju inte funnits någon.

Redan första gången S:t Moritz anordnade olympiska spel 1928 myntades uttrycket ”aldrig mer en hotellolympiad”. 1948 utökades frasen med orden ”och framför allt aldrig mer i S:t Moritz.”

Filmstjärnor och glamour var tydligen ingenting som imponerade. ■

Militärpatrull – en tidig variant av skidskytte

Militärpatrull och modern vinterfemkamp var några ovanliga sporter som fanns med i vinter-OS för 75 år sedan. Båda var uppvisningssporter, men många ansåg efteråt att de borde kunna ta plats i det ordinarie OS-programmet. För svensk del blev det både framgångar och kulor som for lite hit och dit.

Claes Egnell bärs bort efter att ha skadat sig i målfällan.

Till häst i vintermiljö. Wille Grut tog medalj, men vann inte.

Allvarligast var ett vådaskott i femkampen.

Efter genomfört skjutmoment skulle Bertil Haase bara ladda ur, men då small ett skott av. Kulan träffade en av de schweiziska funktionärerna i benet. Skadorna upp-gavs dessbättre inte bli bestående.

Haase verkade inte påverkats negativt av det inträffade. I det efterföljande tävlingsmomentet gjorde han sin bästa insats och var snabbast av alla i störtloppet.

Grenarna i modern vinterfemkamp var i tur och ordning: längdskidor 10 km, pistol-skytte, störtlopp, värjåktning och fältritt.

Skadad efter målgång

Tävlingen i S:t Moritz dominerades stort av svenskarna, som belade de tre första platserna. Gustaf Lindh vann för Wille Grut och Bertil Haase.

Fjärde svenske deltagaren Claes Egnell skadade sig EFTER genomfört störtlopp. På den alltför snålt tilltagna uppbromsningssträckan fastnade han och bröt foten. Skadan ansågs så allvarlig att det fanns risk för amputation. Dessbättre blev det inte så. Någon start i sommarens OS ansågs däremot helt uteslutet. Där hade Egnell annars varit en av favoriterna i modern femkamp.

Men redan på SM var han tillbaka. För att under ridmomentet bara bli kastad ur

Slutkörda svenskar pustar ut. Militärpatrull var uppvisningssport, ändå utdelades medaljer.

sadeln. En OS-start i London blev det till sist ändå – i pistolskytte. Sannerligen en kämpainsats utöver det vanliga!

Förkortad sluttid

Militärpatrull hade varit med som olympisk uppvisningsgren redan vid de tidigare vinterspelen i S:t Moritz 1928. De schweiziska arrangörerna kämpade länge för att få in grenen i programmet för nystarten av OS 1948. Sporten var nämligen populär i Schweiz.

Militärpatrull är en slags föregångare till dagens skidskytte. Men med en starkare militär prägel. I en patrull ingår ett ”befäl” och tre ”soldater”. Deltagarna har militärutrustning, tio kilo packning på ryggen och ett gevär. Undantagen är patrulledaren som slapp geväret och enbart behövde ha med pistol.

Skidåkningen utfördes i opreparerade spår både på längden och tvären. Därtill kom ett skjutmoment, där tre gummibal-longer skulle träffas på ett avstånd på 150 meter. Varje träff gav bonusavdrag på en minut för deltagarnas lag. Tvärtemot da-

FEL! FEL! BOM!

– och silvret gick upp i rök

gens skidskytte med tilläggsminuter och straffrundor. Fast ändå samma tankesätt.

Förvirrat skytte

Schweizarna visade sig i OS stå i särklass. Finländarna sköt till sig andraplatsen och svenskarna blev trea.

Skyttet var svenskarnas hämsko. Karl-Gustaf Ljunggren träffade rätt på tredje skottet. Holger Borgh fick till fullträffar rakt igenom. Så var det Frida Larssons tur. Det blev träff direkt – men inte på den ballong han skulle panga. Nytt försök, träff igen – men åter på en ballong som inte var hans. Tredje gången gillt fick han till sist sikte på rätt mål – men då missade han!

Under sista delen av loppet var svenskarna helt slutkörda. Borgh fick kramp och patrullchefen Edor Hjukström tog sig knappt i mål.

Tävlingen föll uppenbarligen IOK i smaken. Direkt efteråt beslöts nämligen OS-medaljer skulle utdelas till de tre bästa lagen, trots avsaknad av olympisk status, vilket skapade viss förvirring i räknandet av nationspoäng.

GÖRAN LÖWGREN

Eländigt OS fick lyckat slut

25
år sedan

”Nu har
det vänt”
sa kungen

När det eländiga vinter-OS i japanska Nagano 1998 äntligen var på väg att ta slut kom den stora skrällen. Niklas Jonsson vinner OS-silver på femmilen. Ja, här kan man verkligen använda uttrycket vinner, trots att Niklas slutar tvåa. Piteåkaren är bara åtta sekunder efter en utmattad Björn Dählie som fått kramp i båda benen och halvt medvetslös föll ihop efter målgång.

Det var en både märklig och mäktig syn när Niklas kravlade sig fram till Björn och närmast viskade: Kunde du inte kört nio sekunder långsammare.

Men Björn Dählie orkade inte svara. Det hade svartnat för hans ögon. Han var knappt kontaktbar.

Det var starten på en ny framgångsrik era för svensk längdskidåkning. Eller som norska stjärnan Vegard Ulvang uttryckte det:

–Sverige tappade vinnarkänslan när Gunde Svan och Thomas Wassberg slutade. Därför var den här framgången med Niklas så viktig för er.

Försiktig öppning

Niklas hade startat som nummer två och med Björn Dählie trettio sekunder bakom i spåret. Ingen nöjesresa direkt.

Det tog bara två mil och så var inte bara

Björn Dählie utan också startnummer fyra, österrikaren Christian Hoffmann ifatt. Dessutom var ryssen Prokuratorov i ledning.

Vi var ett fåtal journalister som åkt upp till Hakuba där längdåkningens ägde rum. Vi satt där i ett pressrum och filosoferade: kommer bara Niklas in bland de tio främsta får vi vara nöjda.

Längdåkningens i OS hade för svensk del varit ett mörker. Hotell Marukir var en enda sjukförläggning.

När OS startade med tremilen låg Niklas Jonsson i 40 graders feber. Han mindes säkert för-OS på samma plats året innan. Efter det blev han så sjuk att när han kom hem till Piteå kunde han bara sova ett par timmar per natt de närmaste sjutton dagarna!

Men tillbaka till OS-femmilen. Det började komma intressanta rapporter.

Vid 6,4 kilometer var fortfarande Dählie och Niklas Jonsson ihop, alltså hade norrmannen ett försprång på trettio sekunder. Däremot hade både Hoffmann och Prokuratorov börjat krokna.

Men nu kom det sensationella. På de sista 3,5 kilometrerna tar världens bästa skidåkare stryk med 22 sekunder.

”Mental katastrof”

När Björn Dählie kvicknat till efter loppet sa han:

Två utslagna hjältar direkt efter målgången i det dramatiska femmilsloppet.

Foto: Bildbyrån

–Niklas Jonsson visste nog inte vilken segerchans han hade. Han kunde ha stuckit tidigare om han förstätt hur mycket starkare han var. Men så här är det när OS inte varit bra. När resultaten är dåliga har man ofta otur. När resultaten blir bättre fattar man rätt beslut.

Niklas Jonsson har säkert hundra gånger om blivit påmind om Dählies tankar. Varför stack du inte tidigare Niklas? Men han har lika tålmodigt svarat: Jag var ju trött jag också. Jag har satsat allt jag orkat. Jag är ingen besviken tvåa.

Björn Dählie bad nästan om ursäkt för sin seger:

–Det var för mig en mental katastrof att se Niklas åka ifrån mig. Först femtio meter. Sedan hundra meter. Min lycka var att Niklas inte förstod att han körde mot guld. Jag är aldrig glad efter en förlust men idag hade jag accepterat det.

Björn Dählie, världens främste längdskidåkare genom tiderna noterades nu för sin 27:e mästerskapsmedalj och sitt åttonde OS-guld.

Skämtare eller spåman?

Stämningen var härlig vid femmilsmålet i Hakuba 1998.

Gladast verkade vår konung vara. Hans intresse för längdskidåkning är allmänt omvittnat. Men hans kommentar efteråt var lite lustig.

– Nu har det vänt, sa kungen.

För all del. Det var bara det att nu återstod bara en OS-gren. Hockeyfinalen mellan Tjeckien och Ryssland.

Eller såg kungen in i framtiden och drog samma slutsats som Ulvang kom att göra senare?

STELLAN KVÄRRE

Ett OS fyllt av besvikelser

Tre Kronor med alla NHL-proffsen på plats floppade, Magdalena Forsberg var skidskyttedrottning hela säsongen utom i OS, Ylva Nowén fick inte till det i slalom och världsmästarna i curling var långt ifrån medaljer. Många vill nog helst glömma Nagano-OS.

–men allt gick faktiskt inte snett

CURLING VAR för 25 år sedan tillbaka som OS-sport. För damerna blev det brons för Elisabet Gustafssons lag. Där ingick också Margareth Lindahl, Elisabeth Persson, Louise Marmont och Katarina Nyberg.

FÖR FÖRSTA gången tog Sverige medalj i utförsåkningens formel 1! Pernilla Wiberg följde upp ett tidigare VM-brons i störtlopp med ett silver.

KÄMPEN PATRIK Järbyn nådde sin bästa OS-placering någonsin under sina fem OS, då han slutade sexa i super G. Mest ihågkommen är han för sin vådliga flygtur i super G i Vancouver-OS 2010 när han kraschade och medvetlös fick transporteras till sjukhus.

”Blunda inte för sanningen”

Tidningsrubrik i Dagens Nyheter efter OS i Nagano.

Självrannsakan och krav på förnyelse

Det mest positiva med den svenska fiaskoinsatsen i Nagano 1998 var att självkritiken nu på allvar slog rot.

Hockeybasen Rickard Fagerlund röt till rejält efter Tre Kronors bleka insats i det första OS med alla NHL-spelare. Och det gällde inte bara hans eget fögderi. Fagerlund såg stora problem över hela den svenska olympiatruppen.

–Vi trampar vatten, konstaterade han. Det måste komma någon med starka nyper och ta tag i svensk olympisk idrott.

LÄNGDSKIDBASEN GÖRAN NILSSON hakade på och deklarerade att det måste till en helt annan inställning i landet till elitidrott.

– Attityden i Sverige är att ingen ska kunna leva på sin idrott, klagade han.

Skidskytteledaren Ingemar Arwidsson drog jämförelser med näringslivet:

–Satsar man inte blir det heller inte någon utdelning.

Skidtränaren Tore Gullen jämförde med sitt hemland Norge och satsningen där i samband med OS i Lillehammer 1994. Också Pernilla Wiberg, som ordnat en av Sveriges tre medaljer genom ett silver i störtlopp, röt ifrån.

–Blunda inte för sanningen. Vi måste inse att Sverige tappat i standard som vintersportnation, förklarade hon. Något måste göras!

Wiberg drog fram exempel på skillnader i resurser hos konkurrerande nationer.

–I målområdet står det någon och tar blodprov på de tyska tjejerna för att de exakt ska veta hur de ligger till formmässigt. Något sånt existerar inte hos oss.

EFTER TRE SVAGA svenska vinter-OS i följd – 1992/4 medaljer, 1994/3 medaljer, 1998/3 medaljer – insåg också SOK-ledningen att något måste göras. I Olympiaboken skriver SOK-ordföranden Carl-Gustav Anderberg att ”nu krävs nya tag för att nå tillbaka till toppen”. Det handlar om skärpta krav och ökat ekonomisk stöd. Samtidigt manar han till lugn – det är ett långsiktigt arbete som väntar.

Två år senare slutar Anderberg som SOK-ordförande. Sportchefen Stefan Lindeberg tar över. SOK genomgår en expansiv period och tar en mer aktiv roll gentemot elitidrottarna, samtidigt som den egna kompetensen breddas och kraven på specialidrottsförbunden specificeras.

Det blir snabbt resultat. Redan 2002 tar Sverige 7 medaljer, och riktigt bra blir det 2006 med 14 medaljer.

SEDAN DESS HAR den svenska medaljnivån under vinter-OS varit tvåsiffrig. Med 18 medaljer i Peking 2022 som topp.

Förklaringen till framgångarna är flera. Men helt klart blev 1990-talets svaga resultat en behövlig väckarklocka!

Den olympiska familjen

Texter: Bo Jertel, Tomas Persson, Tommy Wahlsten, Göran Löwgren

Underlag: Carl-Johan Johansson

Jubilerande olympier april–juni 2023

1 april: ANNA CARIN

OLOFSSON-ZIDEK fyller 50 år. Liksom sin stora föregångare som svensk skidskytte-drottning, Magdalena Forsberg, var Olofsson inledningsvis skidåkare av landslagsklass – bland annat OS-deltagare 2002.

Draget att efter OS i Salt Lake City sadla om till skidskytte var mästertligt. När hon sommaren 2011 meddelade att elitidrottskarriären var över hade hon plockat hem två OS- och sex VM-medaljer.

För ”ACO” blev OS i Turin 2006 en stor framgång. Tävlingsarna i San Sicario gav två medaljer, ett silver och ett guld. Guldet var det första för en svensk skidskytt sedan Klas Lestander 1960. Anna Carin fick vänta till sista tävlingsdagen för fullträffen. Men redan i sprintloppet snuddade den i spåret så snabba och starka svenskan vid förstaplatsen. Hennes

första skott blev en miss, men sedan avancerade Olofsson stadigt genom resultatlistan. Efter en väldig spurt fattades bara 2,4 sekunder fram till Frankrikes guldvinnande Florence Baverel-Robert. Snön yrde den sista tävlingsdagen. I masstarten ryckte Anna Carin och Tysklands Kati Wilhelm loss halvvägs in i loppet. På den tredje skjutstationen, första stående, missade tyskan ett skott. Olofsson var loss! Det blev en miss för ”ACO” i sista stående och hon gav sig iväg på spurtrundan 9,6 sekunder före Wilhelm. Det räckte gott

och väl. Anna Carin var starkare i spåret och vann till sist med 18,8 sekunder.

Anna Carin Olofsson var under större delen av sina skidskytteår en av tourens absolut starkaste skidåkare. De perioder skyttet fungerade fanns pallplatser alltid inom räckhåll. I VM-sammanhang blev det guld i mixedstafett 2007; silver i masstart 2005; sprint 2007 och mixedstafett 2009; brons i jaktstart 2007 och mixedstafett 2010. I Världscupen vann Olofsson 12 individuella segrar (OS-guldet inräknat), därtill två i stafett och en i mixedstafett. Hon tog aldrig hem den totala Världscupen, men väl distanscupen 2009/10.

En kuriosadetalj är att barndomskamraterna från Sveg i Härjedalen, Anna Carin Olofsson och Anna Bergström (senare Svärd och Le Moine) båda vann OS-guld 2006. Anna Svärd i curling.

4 april: PER TÄCKENSTRÖM fyller 60 år. Han tävlade i florettfäktning och representerade Ängby FK. Per deltog i laget som kom på 12:e plats i Seoul 1988. Lagkamrater var Ola Kajbjerg, Eric Strand, Peter Åkerberg och Thomas Åkerberg,

5 april: GUNNAR JACOBSSON fyller 75 år. Jacobsson tävlade för F 20 IF när han 1976 var med i modern femkamp i Montreal. Gunnar kom 32:a individuellt (av 47 startande) och ingick i lagtävlingen där Sverige tog ledningen efter ridmomentet sedan Gunnar

(på hästen Cojo) och Hans Lager ridit felfritt tillsammans med 11 andra. Bengt Lager var tredje svensk i laget som inte lyckades försvara sin ledning utan föll till plats 8:a när tävlingen var slut. Individuellt gick guld till Polens Janusz Pyciak Peciak i en tävling som

är mest ihågkommen för att Boris Onisjenko, Sovjet, diskades efter att ha fuskat i fäktmomentet.

5 april: DAN SÖDERSTRÖM

fyller 75 år. Listig och arbetsvillig forward i Leksand (född och uppvuxen i Horndal) som fick vänta på sitt genombrott i Tre Kronor. Först i och med VM 1973 blev Söderström fullt etablerad i blågult. Samarbetet med klubbkompisen Mats Åhlberg var legendariskt. I Lake Placid-OS särades dock duon redan efter en match. Söderström kom att bilda en hårdjobbade enhet med Håkan Eriksson och Lennart Norberg. Dan blev tvåmåls-skytt i turneringen. Båda målen gjorde han i 5–2-matchen mot Västtyskland.

Söderströms totala landslagsfacit lyder på 53 tävlingsmatcher i Tre Kronor (20 mål); 87 övriga landskamper (26) och 9 matcher mot klubbtag och diverse kombinationer (2). Han är också fyrfaldig svensk mästare med Leksands IF : 1969, -73, -74 och -75.

5 april: PATRIK ISAKSSON

blir 50 år. Denne kraftfulle bröstsimmare var som bäst på kortbana. Här har han i internationella sammanhang tagit sex guld-, fyra silver- och två bronsmedaljer. I OS var Isaksson med i Sydney år 2000, där han blev 26:a på 100 meter bröstsim. På hemma-

plan har Isaksson tagit femton individuella SM-guldmedaljer. Av dessa är tolv erövrade på kortbana och tre på långbana.

12 april: FOLKE BRUNDIN

fyller 60 år. Folke seglade vid OS 1988 i 4 utan styrman tillsammans med Per-Olof Claesson, Anders Larsson och David Svensson. Det slutade med 12:e plats. Han tävlade för Mölndals RK.

12 april: NICLAS HÄVELID

blir 50 år. Hävelid var en

spelskicklig, smart ishockey-back med utmärkt förmåga att läsa spelet. Ibland kunde han ha problem med tunga, aggressiva forwards. Vid OS i Turin 2006 led Niclas av knäproblem och missade match två till fyra. Därefter bildade han backpar med Daniel Tjärnqvist.

Hävelids långa karriär innehöll elitserier spel i AIK, Malmö och Linköping. Därtill NHL-spel i Anaheim Ducks, Atlanta Thrashers och New Jersey Devils.

14 april: ANNA KARIN LUNDIN, tidigare **PERSSON**, fyller 50 år. Den blott 15-åriga Kungälvssimmaren ingick i det svenska medleylag som slutade på elfte plats i OS i Seoul 1988. Anna-Karin simmade bröststräckan. Övriga i laget var Johanna Larsson, Agneta Eriksson och Eva Nyberg. Lagets tid var 4.17,72. Sista finallag, Bulgarien, hade 4.12,36. 2011 startade Anna-Karin företaget Simcoachen, där hon samlat simtränare över hela riket för att ”visa vägen till bättre simning”.

16 april: BENGT WALDEN blir 50 år. Rodelåkaren Walden har deltagit i tre OS för Sverige, i Lillehammer, Nagano och Salt Lake City. Som bäst lyckades han i Salt Lake med en 23:e plats. 2007 gifte sig Walden med den amerikanska rodelåkaren Ashley Hayden. Samtidigt bytte han medborgarskap, flyttade till Lake Placid och började tävla för

USA. För sitt nya hemland var han med i OS i Vancouver 2010 och blev 15:e man.

17 april: ULLA LINDSTRÖM-CARLSSON fyller 80 år. Ulla från Huskvarna GF tävlade i gymnastik såväl i Rom-OS 1960 (68:e plats) som i Tokyo 1964, där det blev 50:e plats. Hon ingick också i laget som slutade på 8:e plats.

18 april: BERNT JOHANSSON fyller 70 år. Hans sensationella seger i linjeloppet på cykel i Montreal 1978 är en riktig klassiker. När SVT 2002 anordnade en omröstning om tidernas häftigaste OS-ögonblick blev Bernts målgång i regnet nummer ett. En halv mil från mål satte Bernt in den avgörande attacken i loppet och

solkörde sedan hela vägen. Prestationen gjorde att Bernt tilldelades Bragdmedaljen (tillsammans med Anders Gärderud).

Bernt var i Montreal naturligtvis med även i lagtempolaget, där Sverige blev 7:a. OS-debut gjorde han redan i München-OS 1972, men var då inblandad i en vurpa. Som amatör tävlade Bernt för

Tidaholms cykelamatörer och Mariestadscyklister. 1974 var han med och vann VM-guld i lagtempo.

Efter OS-triumfen blev Bernt proffs i Italien. 1979 slutade han sammanlagd trea i Giro d'Italia efter att ha vunnit två etapper. Han blev senare svensk förbundskapten och vann så sent som 1993 SM-guld i cross-country.

18 april: URBAN LINDGREN fyller 50 år. Piteåkaren nådde sin största framgång inom längdskidåkning vid VM i Lahtis 2001. Han var startman i stafettlaget som tog silver. Visserligen var laget trea in i mål, men det var i det här mästerskapet som alla de bästa finländarna (Mika Myllylä, Harri Kirvisniemi, Janne Immonen) åkte dit för doping. Förutom Lindgren ingick Mathias Fredriksson, Magnus Ingesson och Per Elofsson i det svenska silverlaget.

Året därpå fanns förhoppningar om en ny stafettframgång, nu i OS i Salt Lake City. Men det forna silverlaget var decimerat. Elofsson var sjuk

och Ingesson skadad. Nu blev det i stället den sämsta svenska olympiska stafettinsatsen dittills med en slutlig 13:e plats, 5.14 efter vinnarlaget. Precis som på VM var Urban Lindgren startman. Han hängde bara med i två km innan han började tappa. Vid

växlingen var Sverige på 13:e plats, 1:29 efter täten. I OS körde Urban Lindgren också 15 km klassisk stil, där han slutade på 17:e plats.

Efter karriären fortsatte Urban ett tag att jobba med landslaget som vallare. 2017 var Lindgren med om en skoterolycka som var nära att kosta honom livet. Urban låg nedsövd under tre veckor och när han kom till medvetande igen var han helt förlamad. Rehabiliteringen krävde sin man! Sakta kunde Lindgren börja träna i hopp att kunna gå igen. Precis som inom idrotten satte han upp delmål tränade idogt och lyckades. Hans största prestation som idrottsman och människa!

20 april: ANDERS DAUN fyller 60 år. Daun tävlade för IF Friska Viljor, Örnsköldsvik, i backhoppning. I 70-metersbacken i Calgary-OS 1988 tog Anders 27:e platsen efter att ha hoppat 79,5 resp 78 meter. I 90-metersbacken hoppade Anders upp sig från en 29:e plats till en total 21:a plats med längderna 104,5 resp 100 meter. Sverige blev 7:a i lagtävlingen med de tävlande Anders, Per Inge Tällberg, Jan Boklöv samt Staffan Tällberg. Detta år tog Matti Nykänen båda gulden och en viss Eddie "Eagle" Edwards skapade rubriker. Anders har senare verkat som ledare inom backhoppning.

25 april: AGNETA LINDSKOG-FLADVAD från Saltsjöbadens RK fyller 70 år. Agneta tävlade i enmansrodel 1976 i Innsbruck och i Lake Placid 1980. Inför Innsbruck fanns förutsättningar för en framskjuten placering. Lindskog hade varit sexa på

VM året före och tvåa på EM. Men ett misslyckat förstaåk i OS visade sig omöjligt att reparera. Agneta fick nöja sig med en 18:e-placering.

Materialutvecklingen inom sporten gjorde det svårt för de svenska åkarna att hänga med. I sitt andra OS slutade Agneta som bästa svenska på 13:e plats. Det var i paritet med hennes VM-placeringar under åren mellan OS: 14–12–13.

28 april: BENGT RASK i Mora fyller 95. Han tävlade för Stockholms KK när han 1952 i Helsingfors deltog i 200 m bröstsim. Han kom fyra i andra försöksheatet på tiden 2.45.3. Heatet vanns av blivande guldvinnaren Davies från Australien på 2.39.7. Bengts tid var den 22:a av 37 startande.

28 april: MATS SVENSSON fyller 80 år. Mats simmade 400 meter fritt i Tokyo 1964 (12:a

på 4.24.6) samt nådde en 5:e plats på 4x200 meter fritt. Han tävlade för IF Elfsborg.

1 maj: ÖRJAN ANDERSSON fyller 80 år. Örjan tävlade för Södertälje IF i gång och tog 1968 i Mexico City en 13:e plats på 20 km och en 21:a plats på 50 km.

1 maj: THOMAS ERIKSSON fyller 60 år. Genom åren tävlade han för Arbrå IK, Turebergs IF och Enköpings AI. Thomas deltog 1984 i Los Angeles i höjd och blev oplacerad med 2,21. Eriksson var allround med sammanlagt sex SM-vinster i tresteg (personbästa där 16,43), längd (7,81) och höjdhopp (2,32). Tidigare hade han brutit Patrik Sjöbergs svenska rekordsvit i höjd. Han gjorde dessutom 8.025 poäng i tiokamp, som även var pappa Pers (f 1925) specialitet, sju i London-OS 1948. Thomas blev 2009 utsedd till friidrottens landslagsläkare.

4 maj: MALIN LOVÉN, tidigare ANDERSSON, fyller 50 år. Hon spelade i fotbollslandslaget från 1994 till 2005 och är med 151 landskamper

med på tio-i-topp-listan bland de mesta landslagsspelarna genom tiderna. 1995 utsågs Malin till det årets bästa damspelare och räknas till en

av de främsta genom tiderna. Hon har spelat tre OS (1996, 2000, 2004) och lika många VM (1995, 1999, 2003). I OS blev placeringarna 6–4–6.

Samtliga Malins OS har börjat med tunga inledningsmatcher för det svenska laget. I Sydney 2000 fick Sverige en mar-drömsstart med en chockförlust mot Brasilien med 0–2. Totalt blev det en poäng och ett enda mål under turneringen efter 1–1 mot Australien och 0–1 mot Tyskland. Målet gjorde i alla fall Malin.

I hennes första OS 1996 blev ►

► Sverige bortkollrat i första matchen mot Kina (0–1). Enligt Olympiaboken var det endast två spelare som höll stilen: målvakten Annelie Nilsson och inhopparen – just det, Malin Andersson. Mot USA blev det sedan förlust med 1–2 och därmed var svenskorna utslagna. I den återstående matchen mot Danmark blev det slutligen en 3–1-seger.

Efter VM-silvret i 2003 hade intresset för damlandslaget ökat enormt inför Aten-OS. Malin Andersson återfanns nu på mittfältet som en av två lagkapten. Sverige nådde fram till bronsmatch. Som vanligt i OS hade Sverige inlett svagt och förlorat mot Japan med 0–1. Malin hade haft det jobbigt och fick stå över både gruppmatchen mot Nigeria (2–1) och kvartsfinalen mot Australien (2–1). I semifinalen mot Brasilien (1–2) blev det ett inhoppsista kvarten. I bronsmatchen mot Tyskland (0–1) var hon åter i förstaelvan. Trots fjärdeplatsen var det en ganska jobbig turnering för Malin. Roligare landslagsminnen är från VM i Sverige från 1995, då en ung Malin var med och besegrade Tyskland. Sverige låg under med 0–2 men vände till 3–2. Malin slog in första svenskmålet på straff, passade fram till kvitteringen och avgjorde sedan alltihop i slutskedet av matchen.

Ett annat extraordinärt ögonblick är från VM-silvret 1993. I kvartsfinalen mot Brasilien då Malin blev fram och dunkade in en avgörande frispark. I finalen (1–2 mot Tyskland) var en av hennes

höribollar nära att skruvas direkt in i mål.

Malin är född i Kristianstad och moderklubben är Arkelstorps IF. Hon har också representerat Wä IF, Älvsjö AIK, samt Malmö FF. Hon har fem SM-guld med Älvsjö. Direkt efter egna karriären som spelare fick hon tränaruppdrag bl.a för damernas U 23-landslag. Malin bor numera i Sölvesborg och tränar ungdomslag i Mjällby AIF.

5 maj: JOHAN HEDBERG fyller 50 år. Ishockeymålvakten Hedberg fick sitt stora publika genombrott när han inför Stanley Cup-slutspelet 2001 fick chansen i Pittsburgh Penguins och spelade ett antal fantastiska matcher. Eftersom övergången kom väldigt plötsligt så spelade han sina matcher med sin mask från Manitoba Moose, som pryddes av en stor älg. Pittsburghpubliken började därför kalla sin nya okända hjälte för "Moose". Smeknamnet följde honom genom hela hans karriär i Nordamerika.

Hedberg har varit med i två OS, Nagano 1998 och Salt Lake City 2002. Bägge gånger-

na slogs Tre Kronor ut i kvartsfinal. Hedbergs roll har varit som reserv och han har endast vaktat målet i en OS-match. Den sista gruppspelsmatchen 2002, då Tyskland besegrades med 7–1. Förutom Pittsburgh har Hedberg representerat NHL-lagena Vancouver Canucks, Dallas Stars, Atlanta Thrashers och New Jersey Devils. I Sverige är Leksands IF den klubb som den i Nacka födde målvakten sammanknippas med.

7 maj: KRISTINA HUGOSON fyller 60 år. Kristina tävlade för Sorsele SK och deltog i Sarajevospelen 1984 i längdskidåkning. Individuellt blev Kristina 31:a på 20 km samt deltog i stafettlaget 4x5 km som tog en 5:e plats.

10 maj: CATHARINA LINDGREN från Piteå KK fyller 60 år. I vinterspelen 1984 i Sarajevo tävlade Catharina i konståkning och slutade på en 20:e plats.

13 maj: SVEN-OLOF ISRAELSSON i Dala-Järna blir 70 år. Han är också född där 1948 och tävlade i nordisk kombination för Dala-Järna IK när han var med i Sapporo 1972. Sven-Olof kom 36:a av 40 startande efter en olycklig insats i backhoppningen där han slutade 39:a. På 15 km kom han 20:e. Vann gjorde Ulrich Weling, Östtyskland. Sven-Olofs pappa Sven (1920–89) tog brons i just nordisk kombination i OS 1948 i St Moritz.

15 maj: ROLF JUNEFELT fyller 85 år. Han representera-

de A6 IF (Jönköping) i modern femkamp i Tokyo 1964. Placeringen blev 10:a individuellt av 37 startande. I lagtävlingen blev Sverige fyra och där ingick förutom Rolf också Bo Jansson och Hans-Gunnar Liljenwall. Delresultat för Junefelt: ridning 7, fäktning 29,

skjutning 11, simning 2 och löpning 18.

17 maj: BENGT GUSTAFSON fyller 60 år. Bengt spelade volleyboll (smashspecialist) som proffs en kort period i Grekland men framför allt 7 år i Italien; Turin, Parma och Treviso. Vid spelen 1988 i

Seoul vann laget 2 matcher, förlorade 4 innan de slog Frankrike i matchen om 7:e pris. USA tog guld.

Bengt Gustafson betraktas allmänt som Sveriges främste manlige volleybollspelare genom alla tider. Spelade 233 landskamper.

19 maj: ANDREAS JOHANSSON fyller 50 år. Andreas ingick i Tre Kronors OS-lag i Nagano 1998. För första gången var nu samtliga spelare från NHL tillgängliga för olympiskt spel. För svensk del slutade allt med sorti mot Finland i kvartsfinalen efter en tillknäppt match. Otippade Tjeckien tog guld. I den historiska OS-turneringen spelade Andreas tre matcher: USA (4–2), Vitryssland (5–2) och Finland (1–2). Mot USA bildade han fjärdekedjan med Tomas Sandström och Mats Lindgren. Mot Vitryssland och Finland spelade han med Lindgren och Patric Kjellberg. Mot Kanada (2–3) i andra

omgången var han reserv. Andreas Johansson hade en lång karriär. Under sina tio år och 377 matcher i NHL representerade han sju olika klubbar. OS-året 1998 var Pittsburgh Penguins hans

klubbadress, där delade han omklädningsrum med ishockeyikoner som Mario Lemieux och Jaromir Jagr. Förutom i Nordamerika har Andreas spelat i såväl ryska KHL som den schweiziska ligan.

Ursprungligen kommer Andreas från Hofors. I Elitserien har han spelat för Färjestad (fem säsonger), HV 71 och Modo. Med Tre Kronor har Andreas vunnit två VM-silver (1995, 2004) och lika många VM-brons (2001, 2002). Efter karriären har han fortsatt med ishockey som tränare och spelaragent.

19 maj: MARIA SCHYLLAN- DER-MARCELIUS fyller 50 år. Maria gjorde sitt första OS i skidskytte i Lillehammer 1994. Individuellt blev det 46:e plats på 15 km. I stafetten slutade laget på nionde plats. Maria körde tredje sträckan och såg till att Sverige avancerade från tolfte till nionde plats efter att ha haft åttonde bästa tid på sträckan. Övriga i laget var Eva-Karin Westin, Catarina Eklund och Helene Dahlberg. I Nagano-OS 1998 tävlade Maria på samtliga distanser, utan att riktigt få skyttet att

klaffa. Med fyra bom var hon bland de sista på 7,5 km. Med lika många bommar på dubbla distansen blev det 49:e plats. I stafetten slutade det svenska laget på tionde plats. Maria körde första sträckan. Missade tre skott och växlade som nummer 15. Magdalena Forsberg var därefter snabbast av alla på andrasträckan och växlade som åtta. Övriga i laget var Kristina Brounéus och Eva-Karin Westin.

22 maj: SYLVIA FILIPSSON-HELLSTRÖM fyller 70 år.

Sylvia, som är från Katrineholm, tävlade i skridsko i Sapporo 1972, i Innsbruck 1976 och i Lake Placid 1980. Hennes bästa placeringar var en 6:e plats på 3000 meter 1976 samt en 5:e plats på 1500 meter 1980. Kuriosa är att Sylvia är syster till Tord Filipsson, OS-deltagare i cykel 1972 och 1976.

24 maj: SVEN-OLOF LARSSON fyller 85. Tidiga 60-talets löparidol "Esso" – "Dan Waerns kronprins" kallad – deltog i Tokyo-OS 1964 på

5000 m. Året före hade han slagit Dan Waerns svenska rekord på 3 000 meter och Gunder Höggs 21 år gamla rekord på 5 000. Dessutom hade "Esso" blivit trea på för-OS på 5 000 och rankades som femma i världen på distansen. Inför OS testade "Esso" ett nytt grepp: att dra ned på tävlandet och i stället träna mer och hårdare. Resultatet blev så där, men konkurrensen var också hård. På plats i Tokyo kom "Esso" femma i försöksheat 4 med tiden 14.10.2. Ron Clarke, Australien, vann heatet på 13.48.4 före Kipchoge Keino, Kenya. Bob Schul, USA, segrade i finalen på 13.48,8.

En envis höftskada gjorde att "Esso" tvingades sluta med tävlingslöpningen 1968. Hans personbästa på 1 500 var 3.43,2 och på specialdistansen 5 000 m 13.49,5. Larsson växte upp på en bondgård utanför Flen, men det var genom en flytt till IFK Sundsvall som hans talang för

löpning förädlades. Och i Sundsvall har han blivit kvar.

26 maj: KJELL-RUNE

MILTON blir 75 år. Han är född i Umeå 1948 men representerade 1972 Modo AIK när han var med i Tre Kronor i Sapporo-OS. Kjell-Rune bildade backpar med Thommy Abrahamsson. Han spelade fem av de sex matcherna när Tre Kronor kom fyra. Oavgjort i sista matchen mot Finland hade räckt för silver. Sverige var i ledning, 2–1 och 3–2 men Finland vände och vann med 4–3.

Totalt kom Kjell-Rune Milton att spela 125 landskamper och ta två VM-silver och tre VM-brons. Efter sejouren i Modo spelade han i Västra Frölunda och senare med stor framgång utomlands i Tyskland och Norge. Hans hårda slagskott och tuffa tacklingar var kännetecknen för hans backspel.

27 maj: JAN HEDENGÅRD

1 juni: OLLE BERNHARD OLSSON blir 75 år. Olle ingick i det svenska handbollslandslag som var med vid sportens återkomst på OS-programmet 1972. Sverige slutade sju och Olle spelade i fyra matcher: Sovjet (11–11), Danmark (16–10/1 mål), Tjeckoslovakien (12–15) samt Ungern (19–19/1 mål). Totalt kom Olsson att spela 73 landskamper.

Olle Olsson är uppvuxen i Lund och gjorde debut i högsta serien för Lugli redan som 16-åring. När Olsson

gjorde sin militärtjänst spelade han för IF Saab och när han utbildade sig på GIH var AIK hans klubb. Olle Olsson fortsatte med en lång tränarkarriär som via IFK Kristianstand, Lugli, Norge,

fyller 60 år. Vid OS i Seoul 1988 spelade Jan volleyboll för Bistifini Cus Torino, Italien och var med i laget som blev sju. Jan var en av världens bästa passare i slutet på 80-talet. Han spelade 387 landskamper.

28 maj: RUNE JOHANSSON i Matfors fyller 90. Rune tävlade i brottning för Västerås BK och deltog i lättvikt (70 kg) i grekisk-romersk stil i Tokyo 1964. Efter två segrar, en oavgjord och en poängförlust mot den blivande tvåan Bularca från Rumänien slutade han som sju.

31 maj: MARTIN LAMPRECHT fyller 60 år. Martin tävlade i Los Angeles 1984 i modern femkamp och tog en 30:e plats individuellt samt en 10:e plats i lag. Han representerade då Farsta FK. Martin har varit gift med en annan olympier, längdhopparen Erica Johansson. Martin har också barn med TV-profilen Kristin Kaspersen.

Danmark och Tyskland bar vidare till exotiska handbolls-trakter som Japan och Saudiarabien. 2018 överlevde Olle Olsson en allvarlig hjärtattack efter att ha varit medvetlös i 40 minuter.

1 juni: PETRA ERICSSON fyller 50 år. Efter VM-guld och världsrekord bestämde sig bågskytten Petra för att byta bäge och tävlingsklass för att göra en OS-satsning till Sydney år 2000. Det blev som att börja om från början. Men Petra lyckades med målsätt-

ningen att bli tillräckligt bra för att nå OS-klass även i fristilsskyttet (Rekurv). I Sydney blev det 29:e plats individuellt. I lagtävlingen (tillsammans med Karin Larsson och Kristina Nordlander) blev det förlust i åttondelsfinalen mot slutliga femman USA med 242–230.

Efter OS fortsatte Petra framgångsrikt att tävla och lyckades 2007 att vinna Världscupen. Hon behärskade till fullo compound och fristil och har under karriären vunnit internationella titlar i tavelsskytte inomhus och utomhus samt i fältskytte. Av karriärens tolv världsrekord är det mest kända då hon var först i världen med att prestera ett rekord bättre

än det som gällde för herrar. Det var 1991 vid en tävling inomhus i Finland. I Rekurv-klassen noterades hon då för 592 poäng av 600 möjliga, vilket var en poäng bättre än herrekordet. Rekordet gäller fortfarande och är det äldsta inom världsåbågskytten.

Petra är uppvuxen i Mölndal och tävlade för Lindome BK, varifrån flera av landets genom tiderna främsta bågskyttar kommer. Petra har också betonat vad klubbprofilen som Göran Bjerendal (fyrfaldig olympier) och Magnus Peterson (OS-tvåa 1996 och fyra 2000) betytt. Numera är hon själv en populär förebild för kommande generationers bågskyttar.

5 juni: PONTUS STÅHL-KLOO fyller 50 år. Pontus tävlade i halfpipe 1998 i Nagano-OS. Han slutade på 18:e plats i kvalet och missade finalen – de sexton bästa gick vidare. Ståhlkloo var bäste svensk, medan den upphausade kultprofilen inom sporten Ingemar Backman fick nöja sig med 22:a plats. Också Pontus är en av de stora profilerna inom svensk snowboardsport. Internationellt

lyckades han göra sig ett namn både i halfpipe och boardercross. Han är fyrfaldig

svensk mästare i halfpipe och vann den totala världscupen i boardercross 2000/2001. Efter tävlingskarriären har Ståhlkloo fortsatt som expertkommentator, bloggare och instruktör.

6 juni: LARS BENGTTSSON fyller 70 år. Lars, som tävlade för Göteborgs KSS, deltog som rorsman med sin bror Stefan i 470 i Moskva 1980. Efter en bästa placering som tvåa i fjärde seglingen blev det en slutlig 8:e plats.

11 juni: LENNART JONSSON, Västerås, fyller 90 år. Löparen från Bromma IF deltog i Rom-OS 1960. Lennarts huvuduppgift var som tredjeman i stafettlaget på 4x400 meter. Här ingick också Hans-Olov Johansson,

Per-Owe Trollsås och Alf Petersson. I kvalet gick det vägen med en tredje plats efter USA och Ghana. Svensk-kvartetten hade kapacitet att nå finalen, men chansen försvann på sista växlingen i semifinalen, då Antillernas

tredjeman föll och hindrade Sveriges slutman Alf Petersson. Lennart tävlade också individuellt på 200 meter, där han blev sexa i försöksheat 9 med tiden 22.3 – ett heat som vanns av blivande bronsmannen Abdoulaye Seye från Frankrike på 21.1.

11 juni: MICHAEL OLANDER fyller 60 år. Michael tävlade för Uppsala IF och deltog i tiokampstävlingen 1988 i Seoul. Michael kom med sina 7869 poäng på 17:e plats.

11 juni: ANNA SÖDERBERG fyller 50 år. Från 1993 till 2012 vann Söderberg SM-guld i diskus. 20 år i topp – en suverän svit! Sitt personliga rekord uppnådde hon 1999 och lyder på 64,54. I olympiska spel deltog Anna vid tre tillfällen: 2000 i Sydney, 2004 i Aten och 2008 i Peking. Inte någon gång var hon i närheten av att ta sig till final. Resultaten var i princip likvärdiga: 56.11, 55.49 och 55.28. Hennes internationellt bästa placering var i VM i Paris 2003, där hon kom åtta. Förutom alla sina svenska diskusguld har Anna Söderberg också vunnit SM i slägga, viktkastning och

tyngdlyftning (!). Också i kulstötning har hon SM-medaljer. I friidrott tävlade Söderberg för Fjugesta IF och Ullevi FK.

13 juni: GERT-ÅKE BENGTSSON fyller 75 år. Gert-Åke var med och sköt lerduvor (skeet) i München-OS 1972. I samband med tävlingen drogs han med besvär från en halsinfektion och fick nöja sig med 183 träff av 200. Det betydde 42:a plats bland 63 startande. Bengtsson är född i Konga (Svalöv) och tävlade för Riseberga JSF.

13 juni: PER LINDHOLM från Klippan fyller 70 år. Per tävlade i grekisk-romersk brottning, bantamvikt i München 1972 och Montreal 1976 och blev placerad i båda spelen.

13 juni: CATARINA LINDQVIST-RYAN fyller 60 år. Lindqvist är den mest framgångsrika svenskan i den moderna tennishistorien. Hon nådde semifinal i Australian Open (1987) och i Wimbledon (1989). Som bäst var hon rankad som tia i världen. Lindqvist vann sex WTA-titlar och var Sverigeetta 1984–1991. Hon var med i två olympiska spel, 1988 i Seoul och 1992 i Barcelona. I Seoul

vann Catharina två matcher (mot japanskan Okamoto och fransyskan Tauziat) innan det tog tvärstopp mot bulgariskan Manuela Maleeva (6–1, 6–0). I Barcelona blev det förlust i första matchen mot mexikaniskan Gavalón. Det var då som en okänd 16-åring, Jennifer Capriati, från USA slog favoriten Steffi Graf i finalen. I dubbel spelade Catarina med Maria Lindström, men föll direkt.

2005 blev Lindqvist-Ryan kapten för det svenska laget i Federation Cup. Hon är mor till ishockeyspelaren Joakim Ryan, som spelat i flera NHL-lag men också i Malmö Redhawks. Catarina är född i Kristinehamn, men har efter tenniskarriären varvat boende mellan New Jersey i USA och Höllviken i Skåne.

16 juni: MATTIAS SCHOBERG fyller 50 år. Örgrytebrottaren var med i Sydney 2000 i 69-klassen. Han kämpade på i två matcher utan att lyckas ta någon poäng. Han föll med 0–4 mot slutliga femman Son från Korea, och med 0–2 mot Adam Juretzko från Tyskland, som slutade på 13:e plats.

18 juni: GUNNAR EKMAN, som tävlade för Mälärhöjdens iK, fyller 80 år. Gunnar satte i München-OS 1972 personbästa i löpning 1500 meter med 3,39,4 men åkte ut i ett tuft mellanheat.

20 juni: BENGT KAMIS som tävlade för Umeå PSK fyller 80 år. Bengt tog en 15:e plats på 10 meter luftpistol i Seoul 1988.

23 juni: BENNY SÖDERGREN blir 75 år. Bland mycket annat var Benny Södergren förste svenske skidkarl född söder om Dalälven att ta OS-medalj. Torshälla i Södermanland, var nämligen hans födelseort, även om han tävlade för Edsbyns SK. OS-medaljen tog han 1976. Det var sista tävlingsdagen i Seefeld, där längdåkning avgjordes. Femmilen skulle avgöras. Benny startade som nr 34 av 50 och efter en lugn öppning förbättrade han stadigt sin placering för att sluta som bronsman på tiden 2.39.39,21 – drygt två minuter efter segrande Ivar Formo från Norge och drygt en minut efter östtysken Gert-Dietmar Klaus. Tommy Limby, Sven-Åke Lundbäck och Matti Kuosku var övriga svenskar denna dag. Sverige gjorde ett mycket blekt OS. Benny hade personligen haft ett mycket bra OS och varit bästa svensk i alla lopp: 12:a på 30 km, 13:e på 15 km och vinnare av första sträckan i stafetten, där Sverige slutade fyra. Efter sin bronsplats var Benny den förste skidåkaren i historien att på den efterföljande presskonferensen bära med sig sina skidor. En liten PR-kupp. Benny kom senare att arbeta många år som PR-man och marknadsförare av skidmärket. Edsbyn.

23 juni: RONNY NILSSON fyller 70 år. Ronny tävlade i judo, lättvikt, i Moskva-OS 1980. Efter en seger föll Ronny själv och blev placerad. Han tävlade för Helsingborgs JK och var flerfaldig svensk mästare.

28 juni: MANNI THOFTE, Stockholm, fyller 70 år. Han tävlade i alpint i Sapporo-OS 1972. Efter att ha brutit i slalom (27:a efter första åket) och storslalom blev Manni bästa svensk i störtloppet med en 28:e plats. Olle Rolén, som också bröt i slalom och storslalom, kom 34:a. Manni har också spelat 16 allsvenska matcher i fotboll med AIK och även vunnit Svenska cupen. Manni är uppvuxen i Stockholmsförorten Enskede och tävlade i alpint för Högdalens SLK.

30 juni: MARIE JOHANSSON-SVAN fyller 60 år. Marie tävlade 1988 i Calgary-OS och blev 21:a på 5 km klassisk stil. Hennes bästa meriter är annars en andraplats i en världscuptävling 1987 och att ha varit snabbaste kvinnliga åkare i Vasaloppet 1989.

I Sverige tävlade Marie för Ludvika Förening för idrott, IFK Ore, IFK Mora samt Dala-Järna IK. Marie är gift med skidolympiern Gunde Svansson.

AVLIDNA OLYMPIER

HANS LAGERWALL, Göteborg, f. 1 mars 1941 d. 5 oktober 2022. Olympier 1960, 1964, värfångning.

PER-OLA LINDBERG, Palm Springs, USA, f. 24 mars 1940 d 19 december 2022. Olympier 1960, 1964, 100 och 200 m frisim.

KLAS LESTANDER, Arjeplog, f. 18 april 1931, d. 13 januari 2023. Olympier 1960 skidskytte (guld).

JANE CEDERQVIST, Stockholm, f. 1 juli 1945 d. 15 januari 2023. Olympier 1960, 400 m frisim (silver).

PER CHRISTIANSSON, Ystad, f. 21 juni 1961 d. 18 januari 2023. Olympier 1984, cykel, landsväg och lagtempo.

STEFAN KJERNHOLM, Umeå, f. 13 september 1951, d. 28 januari 2023. Olympier 1976, 1980, rodel.

KARL-ÅKE LJUNG, Västerrvik, f. 16 augusti 1934, d. 16 februari 2023. Olympier 1956, kanot K-2 1 000 m. (Stavade under sin tid som idrottare sitt förnamn Carl-Åke.)

Tre frågor till...

... Peter Reinebo, verksamhetschef på Sveriges Olympiska kommitté och initiativtagare till samarbetsprojektet Olympiahistoriska Vänner, OHV, som är inne på sitt tredje år:

Har OHV blivit vad du tänkt dig?

–Ja, vi har framåtskridande på alla punkter i tänkt verksamhetsutveckling, men totalt sett går vi lite långsammare fram än ursprunglig planering samt vad jag hade önskat.

Vad kan göras för att stärka och bredda det olympiahistoriska intresset?

–Jag har en lista som täcker in flera områden:

- Evenemang – både digitala och fysiska regelbundna träffar.
- En olympisk avdelning och ett bibliotek på Riksidrottsmuseum (samarbetsavtal avseende rättigheter samt aktiviteter).
- FoU – forskningsstudier och studentarbeten (ekonomiska bidrag).
- Utökad samspel med aktiviteter för unga som OS i skolan och Olympiadagarna.
- Svenska Olympiers involvering.
- Digitalisering i alla perspektiv.

Peter Reinebo.

Samarbetsprojektet OHV är inne i en provperiod. Hur tänker du dig framtiden?

–Vid årsskiftet ska vi utvärdera det som hänt 2021–2023 samt förhoppningsvis arbeta fram gemensamma förslag om ett mer permanent samarbete från efter vårens årsmöte 2024.

STEN FELDRICH

Evenemang inom Olympiahistoriska Vänner

Ett av samarbetsområdena inom Olympiahistoriska Vänner (OHV) är evenemang. Hösten 2022 utsågs en evenemangsgrupp bestående av Tomas Persson och Märten Hougström från SOF, Gunnar Larsson från sällskapet Svenska Olympier och Linda Sandgren från SOK. På de inledande mötena har också Peter Reinebo från SOK deltagit. Både fysiska och digitala evenemang kommer

att genomföras. Efter Anders Borgströms digitala föredrag om spjutkastaren Eric Lemming den 30 mars planeras ytterligare ett digitalt evenemang i slutet av april. Den 10 oktober kommer Märten Hougström hålla ett digitalt föredrag om kungligheter som deltagit i olympiska spel. Det finns också planer på ett fysiskt evenemang i slutet av 2023. Många kommande evenemangsidéer har

diskuterats i gruppen och flera olympiska jubileer kommer att uppmärksammas framöver. 2024 är det ju exempelvis 100 år sedan de första olympiska vinterspelen. Till de digitala evenemangen skickas inbjudningar via e-post. Om du som är SOF-medlem inte anmält din e-postadress eller är osäker på om du gjort det – kontakta medlemsansvarig Birger Fält på birger.falt@bredband.net.

Vi har fått en valberedning...

Vid ett digitalt, extra årsmöte 30 januari utsågs en valberedning till SOF. En fråga som fick bordläggas vid det ordinarie årsmötet i april 2022.

Tre ledamöter till valberedningen valdes: Lars Liljegen

(valberedningens ordförande) Tomas Persson och Per Molin. Tyvärr tvingades Lars Liljegen senare avsä-

ga sig sitt uppdrag av hälsoskäl, då han efter en fallolycka blivit uppmanad av läkare att dra ner på engagemangen för att rehabilitera sig under en period.

Valberedningen kan fortsätta sitt arbete med två ledamöter, enligt föreningsstadgarna.

... och tre nya hedersmedlemmar

Vid det digitala, extra årsmötet utsågs tre nya hedersmedlemmar för förtjänstfulla insatser, enligt styrelsens förslag.

Från vänster: Tommy, Tomas, Håkan.

Med acklamation valdes: Tommy Wahlsten, som var vice ordf mellan 2007–2014 och startade SOF:s Facebookgrupp 2013. Under 2007–2022 medarbetade han regelbundet i Bulletinen som ansvarig för jubilarer under vinjetten ”Den olympiska familjen”.

Tomas Persson, som var

vice ordförande i ett år innan han blev ordförande i SOF 2007–2013. Under hans tid som ordförande hade SOF en kraftig medlemstillväxt.

Håkan Sundström, som var ordförande under nio år, 2013–2022, näst längst av alla ordföranden i SOF. Endast grundaren Ture

Widlund var ordförande längre tid, 1986–1999.

Vid SOF:s årsmöte i Stockholm 17 april kommer de att uppmärksammas och tackas för sina insatser. Till hedersmedlemmar har tidigare utsetts: Ture Widlund, Ove Karlsson, Åke Ohlsson och Thord Eric Nilsson.

SVERIGES OLYMPIAHISTORISKA FÖRENING

STYRELSE
Ordförande
Vakant
Vice ordförande
Anders Engström
tel: 070-775 1336
anders.engstrom46@gmail.com

Sekreterare
Mats Taxén
tel: 070-358 2806
mats.taxen@telia.com
Kassör & medlemsansvarig
Birger Fält
tel: 070-575 7423
birger.falt@bredband.net
Ledamot
Dimitra Polidis
dimitrapolidis@hotmail.com

Redaktör Bulletinen
Sten Feldreich
tel: 070-763 10 53
sten.feldreich@gmail.com
Biblioteksansvarig
Göran Löwgren
tel: 070-620 10 23
goranlowgren@icloud.com

SOF:s plusgiro 54 14 10-7
Årsavgift 2022: 250 kr.

Ärenden vid årsmötet 2023

Vid årsmötet ska följande behandlas och protokollföras:

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
2. Fastställande av röstlängd för mötet.
3. Val av två protokolljusterare att tillsammans med mötesordföranden justera protokollet och tillika vara rösträknare.
4. Fråga om mötet har utlysts på rätt sätt.
5. Fastställande av föredragningslista med anmälan av eventuella övriga frågor.
6. Styrelsens verksamhetsberättelse med årsredovisning/årsbokslut för det senaste verksamhets-/räkenskapsåret.
7. Revisorernas berättelse över styrelsens förvaltning under det senaste verksamhets-/räkenskapsåret.
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen avser.
9. Fastställande av verksamhetsplan samt behandling av ekonomisk plan för kommande verksamhets-/räkenskapsår.
10. Fastställande av medlemsavgifter.
11. Behandling av styrelsens förslag och i rätt tid inkomna motioner.
12. Val av:
 - a) föreningens ordförande för en tid av ett år;
 - b) två (2) övriga ledamöter i styrelsen för en tid av två år;
 - c) fyllnadsval av en (1) ledamot i styrelsen för en tid av ett år.
 - d) en (1) revisor jämte suppleant (ersättare) för en tid av två år. I detta val får inte styrelsens ledamöter delta;
 - e) tre (3) ledamöter i valberedningen för en tid av ett år, av vilken en ska utses till ordförande.
13. Eventuella övriga frågor som anmälts under punkt 5. Beslut i fråga av större ekonomisk eller annan avgörande betydelse för föreningen eller medlemmarna får inte fattas om den inte varit med i kallelsen till mötet.
14. Informationer.

Årsredovisning Sveriges Olympiahistoriska Förening verksamhetsåret 2022

Styrelsen i Sveriges Olympiahistoriska Förening bestod av

Ordförande:

Mårten Hougström vald på ett år vid årsmötet 2022. Avgick i september 2022.

Ledamöter:

Anders Engström omvald på årsmötet 2022 för två år (valdes till vice ordförande när styrelsen konstituerade sig)

Mats Taxén omvald för två år på årsmötet 2021 (sekreterare)

Birger Fält omvald för två år på årsmötet 2021 (kassör)

Sten Feldreich omvald för två år på årsmötet 2022 (redaktör för tidningen)

Göran Löwgren nyvald för två år på årsmötet 2021 (ansvarig för biblioteket, hemsidan mm)

Dimitra Polidis nyvald för två år på årsmötet 2022.

Revisorer:

Anders Johrén, omvald på årsmötet 2022 på två år.

Thord Eric Nilsson, omvald på årsmötet 2021 på två år.

Tord Källström (suppleant). Nyvald på årsmötet 2021 på två år.

Jupp Ripfel (suppleant), omvald på årsmötet 2022 på två år.

Valberedning

Ingen valberedning valdes på ordinarie årsmötet i mars 2022, men en valberedning valdes på det extra årsmötet i januari 2023 för ett år:

Lars Liljegren, ordförande, Tomas Persson, Per Mohlin.

Årsmötet

Ordinarie årsmöte hölls den 7 mars på Restaurang Gröne Jägaren i Stockholm. 21 röstberättigade medlemmar deltog, Mårten Hougström valdes till ny ordförande efter Håkan Sundström. Dimitra Polidis valdes till ny ledamot.

I en uppskattad programdel medverkade skidvärldsmästaren Torgny Mogren och Dag Malmqvist från Radiosporten och berättade om arbetet under ett skid-VM. Totalt deltog 31 personer.

Styrelsesammanträden

Under verksamhetsåret 2022 har föreningen återgått till traditionell mötesverksamhet efter pandemiåren.

Styrelsen har sammanträtt vid 8 tillfällen där vice ordföranden Anders Engström från 29 sept lett styrelsens arbete.

Sveriges Olympiska Kommité

Samarbetet med SOK har under året utökats inom ramen för försöksprojektet Olympia Historiska Vänner. Anders Engström närvarade vid SOK:s årsmöte.

Olympiahistoriska Vänner

Försöksprojektet Olympiahistoriska Vänner, OHV, med målsättning att främja intresset för olympisk historia, har fortsatt under verksamhetsåret. Tillsammans med Sveriges Olympiska Kommité har SOF ansvarat för digitalisering av historiska Bulletiner.

SOK har under 2022 givit ett avgörande bidrag till Bulletinens produktion som producerats i såväl tryckta som digitala upplagor. Denna strategi fortsätter under 2023. Samtliga SOF:s medlemmar erhåller tidningen i den tryckta upplagan. Frågan kommer att prövas om en övergång till enbart digital produktion kan bli aktuell. SOK ombesörjer att Bulletinen mailas ut digitalt till Sveriges Olympier.

Kontakter med Stockholms respektive Malmö universitet har inletts med syfte att inleda studier och projekt angående olympisk historia av studenter och/eller forskare.

En partssammansatt evenemangsgrupp har bildats med ambition att arrangera seminarier, såväl ”live” som digitalt. Vi har ett embryo till samarbete med Riksidrottsmuseum för att om möjligt etablera en olympisk avdelning. Försöksprojektet är ett samarbete mellan SOK, SOF och Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande, SCIF och ska utvärderas under senare delen av 2023. Samarbetet med SOK:s verksamhetschef Peter Reinebo är uppskattat. SOF har i projektet företrätt av Anders Engström och Sten Feldreich.

Höstmötet

SOF:s höstmöte arrangerades på Gröne Jägaren den 31 okt och blev mycket uppskattat. Mötet lockade cirka 70 deltagare, vilket är de mesta på många år. Höstmötet handlade om 50-årsminnet av OS i München.

Medverkande var personer som var i München, journalisterna Ulf Elfving, CG Berglund och Jan Mosander samt Kerstin Palm, Jan Kårström, Kenth Öhman och Stickan Petersson.

Extra årsmöte

Vid ett extra årsmöte 30 januari 2023, digitalt via Zoom, valdes ledamöter till föreningens valberedning: Lars Liljegren, Tomas Persson och Per Molin. Vid mötet valdes också Tommy Wahlsten, Tomas Persson och Håkan Sundström till hedersmedlemmar.

SOF-bulletinen

Föreningens tidskrift har som vanligt utkommit med fyra nummer, men har fått nytt namn

och ny logotype (utförd av My Dalenbäck) för att markera samarbetet inom Olympiahistoriska vänner, OHV. Tidningen är kanske bättre än någonsin, där redaktören Sten Feldreich och Göran Löwgren lägger ned ett stort arbete tillsammans med layoutansvariga Tina Danielsson. Medarbetarna Hans Brattberg, Stellan Kvärre och Åke Sintring har på ideell basis bidragit med intressanta texter.

Vårt samarbete med SOK har gjort att under 2022 fick ett ekonomiskt stöd för tidningen. Jan Ternhag har digitaliserat samtliga nummer. Vi har även sökt produktionsbidrag för utgivningarna under 2023.

SOF:s bibliotek

I SOF:s bibliotek finns böcker och skrifter om OS, vilka skänkts av medlemmar. Samlingen består främst av olympisk litteratur från 1900-talet. Biblioteket är beläget högst upp i Klocktornet i Stockholms Stadion. Lokalen delas med Sveriges Fotbollshistoriker.

Under verksamhetsåret har tre nya bokhyllor införskaffats. Nya böcker och tidskrifter har tillförts, främst från Ove Karlssons dödsbo, men också ett antal biografier från Mats Taxén. Samtliga gamla nummer av SOF-Bulletinen finns nu sorterade i särskilda boxar.

Kontakter har under året tagits med GIH-biblioteket, Historiska institutionen på Stockholms universitet, Riksidrottsmuseum, SOK och SCIF i försök att hitta samarbeten. Mötena har varit lärorika, samtidigt som slutsatserna varit nedslående. Vårt bibliotek uppfyller inte kraven för att göras tillgängligt i redan existerande arkiv. Visst intresse finns för begränsade delar av samlingen, men inte för den samlade helheten. Slutsatsen är att driften av verksamheten och spridning om bibliotekets existens måste göras av egen kraft. En idébank för hur det senare ska gå till har under verksamhetsåret utarbetats av en särskild Biblioteksgrupp. Det handlar om tillgänglighet, informations spridning och katalogisering.

SOF:s Facebookgrupp

På initiativ av förutvarande ordföranden Mårten Hougström startades en offensiv för att öka medlemsantalet på SOF:s Facebooksida. Avsikten var att öka intresset för svensk olympisk historia samt att hitta personer som kan lockas till att bli medlemmar i SOF.

Deltagandet i Facebookgruppen är öppen för alla. Här finns möjlighet för den som så önskar att komma med inlägg om allt rörande olympiska spel. Administratörerna lägger kontinuerligt ut information om jubilerande svenska olympier (främst med textunderlag från Tommy Wahlsten). Facebookgruppen har under hösten snabbt fått hundratal nya medlemmar och är nu ungefär dubbelt så stor som föreningens ordinarie medlemsskara. Gruppen har, efter att Mårten av sagt sig ordförandeskapet, administrerats av Göran Löwgren och Birger Fält.

Medlemsutveckling

Vid utgången av 2022 hade SOF 480 medlemmar, varav 33 förbund/föreningar/bibliotek. 434 medlemsavgifter betalades för 2022. 21 nya medlemmar har tillkommit under året.

Ekonomisk redovisning

RESULTATRÄKNING 2022

INTÄKTER	2022-12-31	2 021-12-31
Medlemsavgifter	111 950	107 950
Annonser/Bidrag	60 000	10 000
Hysesintäkter	5 000	5 000
SUMMA INTÄKTER	176 950	122 950
KOSTNADER		
SOF-Bulletinen – fotnot 1	125 711	100 542
Hyra biblioteket	17 064	16 585
Porto, övrigt	3 320	5 435
Möteskostnader – fotnot 2	2 987	0
Pg-avgifter	1 459	1 454
Resor	0	0
Kontorsmaterial	390	1 398
Priser/Gåvor	2 579	410
Biblioteket	988	0
Styrelsen	1 476	288
Övriga kostnader	2 471	0
SUMMA KOSTNADER	158 445	126 111
Årets vinst/förlust	18 505	-3 161

Fotnot 1 – SOF Bulletinen	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad/intäkt
Redaktion	0	33 500	-33 500
Tryckning	0	74 405	-74 405
Distribution	0	17 806	-17 806
Annonser	0	0	0
Summa	0	125 711	-125 711

Fotnot 2– Möteskostnader	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad/intäkt
Vårsmötet (årsmötet)	7 000	7 400	-400
Höstmötet	10 200	12 787	-2 587
Summa	17 200	20 187	-2 987

BALANSRÄKNING 2022

	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR		
Plusgiro	56 393	55 985
Förbetald kanslihyra	0	4 266
Upplupna medlemsavgifter	0	2 500
SUMMA TILLGÅNGAR	56 393	62 751
SKULDER		
Förbet. medlemsavg.	1 500	2 000
Leverantörsskuld	20 211	44 574
SUMMA SKULDER	21 711	46 574
EGET KAPITAL		
Balanserat kapital	16 177	19 339
Årets resultat	18 505	-3 162
SUMMA EGET KAPITAL		16 177
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	56 393	62 751

Stockholm i mars 2023

Styrelsen i Sveriges Olympiahistoriska Förening

Ordförande, vakant	Anders Engström, <i>tf. ordförande</i>
Mats Taxén, <i>sekreterare/klubbmästare</i>	Sten Feldreich, <i>redaktör Bulletinen</i>
Birger Fält, <i>kassör/medlemsansvarig</i>	Dimitra Polidis, <i>ledamot</i>
Göran Löwgren, <i>biblioteks- och Facebookansvarig</i>	

Budget 2023

	Utfall	2022
Intäkter (2023)		
Medlemsavgifter (440 st x 250)	110 000	111 950
Annonser/Bidrag	100 000	60 000
Hysesintäkter	5 000	5 000
Summa intäkter	215 000	176 950
Kostnader (2023)		Kostnader
SOF-Bulletinen	140 000	125 711
Hyra lokal	19 000	17 064
Porto, övrigt	4 000	3 320
Möteskostnader m.m.	3 000	2 987
Pg-avgifter	1 500	1 459
Resor	1 000	0
Kontorsmaterial	1 500	390
Priser/gåvor	1 000	2 579
Biblioteket	1 000	988
Styrelsen	2 000	1 476
Övriga kostnader	1 000	2 471
Summa kostnader	175 000	158 445
Budgeterat över/underskott	40 000	18 505

Förslag till verksamhetsplan 2023

Styrelsen föreslår årsmötet att vi arbetar med verksamhet som att:

- Tillsammans med Sveriges Olympiska Kommitte, Sällskapet Svenska Olympier och Centralföreningen för Idrottens främjande fortsätta att utveckla projektet ”Olympiahistoriska Vänner, OHV. Utvärdering av försöksperioden av projektet kommer att göras i slutet av året. Målsättningen är att överföra delar av SOF:s nuvarande verksamhet till ett utskott inom SOK.
- Medlemsmöten arrangeras en gång på våren i samband med årsmötet samt tillsammans med OHV en gång på hösten, en träff som också är öppen för andra idrotthistoriska organisationer. Mötena kan arrangeras digitalt. Under verksamhetsåret kommer även 2–4 digitala OS-träffar att arrangeras genom OHV.
- Medlemskriften ”Bulletinen - Olympiahistoriska Vänner” fortsätter utkomma som tryckt produkt med fyra nummer. En digital version skickas ut till medlemmar i Sällskapet Svenska Olympier.
- Samtliga utgåvor av SOF Bulletinen och specialutgåvor har under 2022 digitaliserats. Bulletinerna ska på ett lämpligt sätt göras tillgängliga för medlemmarna.
- Utvecklingen av föreningens Facebookgrupp ska fortsätta. Gruppen är öppen för alla. Målet är att sprida intresset för olympisk historia samt att hitta personer som kan tänkas bli medlemmar i föreningen. Om och hur digitala Bulletiner kan göras tillgängliga för de som är aktiva i föreningens Facebookgrupp ska undersökas.
- SOF ska fortsätta att leta framtida samarbetspartners till SOF-biblioteket. Möjligheterna att placera visst material i andra arkiv ska undersökas. Kunskap om Bibliotekets existens ska spridas externt. Medlemmar ska få fler tillfällen att besöka biblioteket. Sökandet efter en mer lättillgänglig lokal ska fortsätta, då de många trapporna upp i Stadiontornet gör det omöjligt för många medlemmar att besöka biblioteket. En strategi för katalogisering av vad som finns i biblioteket ska utformas.

Posttidning

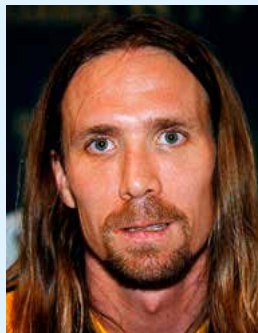
Returadress:

SOF c/o Birger Fält
Vetevägen 2
145 68 Norsborg

B

PORTO
BETALT

Handbollssnack på hög nivå

Lyssna när handbollsikonen Staffan Olsson och SVT:s handbollsexpert Magnus Grahn delar med sig av sina erfarenheter. Niklas Holmgren, Viasat Sport, håller i utfrågningen.

Välkommen till vårträff med SOF:s årsmöte
måndagen 17 april kl 18 på restaurang Gröne Jägaren,
Götgatan 64 i Stockholm

Vi inleder kvällen med årsmöte där bland annat en ny ordförande ska väljas.

Därefter är alla, även icke medlemmar, välkomna att ta del av kvällens program.

Runt klockan 19 äter vi middag tillsammans, pyttipanna med bordsvatten och kaffe. Middagen kostar 200 kronor. Den som vill kan också beställa öl, vin och dessert.

Efter maten blir det handbollssnack med legendaren Staffan Olsson och SVT:s handbollsexpert Magnus Grahn. De intervjuas av Niklas Holmgren, Viasat Sport.

Anmälan till årsmötet görs till **Mats Taxén, 070/358 28 06** eller mats.taxen@telia.com

Betalning i förväg med Swish till **070/575 74 23 (Birger Fält)** eller till SOF:s plusgironummer 54 14 10–7. Märk inbetalningen med ditt namn och ”Årsmöte 2023”

OBS – anmälan senast 11 april.

Alla årsmöteshandlingar finns i detta nummer av Bulletinen.

VÅL MÖTT!

Styrelsen